

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtič in velja po poštino vreden v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četrletno 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na Upravnštvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se določa do odpovedi. — Udej "Katoliškega tiskovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, če obsegajo 4 strani 40 vin., na 8 straneh 60 vin. — Uredništvo Koroške cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo Koroške cesta štev. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Za inserate se plačuje od enostopne pettirste za jedenkrat K 180. Za vekraine oglaše primeren popust. V oddelku "Mala naznanka" stane beseda 50 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldna. Nezaprije reklamacije so poštine proste.

Našemu prinцу regentu na naši zemlji!...

Bliža se zgodovinski dan, ko bo slovenski narod na svoji zemlji sprejel svojega vladarja . . .

Bili so časi, ko smo imeli svoje kneze, na odprttem polju pri Gospovščini, severno od Celovca je stal njihov prestol, slovenski kmet jih je ustoličeval v slovenskem jeziku, ko je novoizvoljeni knez zasedel v knetski obleki knežji prestol, je moral najprej pod vedrim nebom tisočglavi množici priseči, da bo ščitilreveče in zahrite in zvesto branil "staro pravdo" ljudstva.

Od takrat je preteklo tisoč let. Nad našim narodom so zavladali tuji ter ga zaslužili na duhu in na telesu. Iz gradov so nam zavladali nemški graščaki, iz pisarn tuji uradniki, naš narod je postal suženj na svoji lastni grudi, edino knežji kamen na Koroskem je ostal, kot pomnik nekdanjih časov.

Kar so pred vojsko najzavednejši sinovi naroda komaj zamogli sanjati, se je sedaj uremčilo. Vsi deli našega trimenega naroda so se zbrali in združili, osvobodili se nad vlade tujih narodov in ustanovili lastno državo pod lastnim vladarjem našega rodu in kriji ter knetskega pokolenja. Naš princ regent Aleksander, ki v imenu in po oblasti svojega očeta Petra vlada našo državo, prihaja k nam! Dan, ko bo stopil med naše ljudstvo, bo največjega zgodovinskega pomena, treden, da za vedno ostane zabeležen v naši zgodovinski knjigi.

S tem dogodkom bo na zunaj izrazen in potren veliki prevrat, ki se je izvršil. Narod, ki bo pozdravljal svojega vladarja, bo obhajal praznik osvoboditve izpod tujčevega jarma in ustanovitev svoje lastne države. Dostični dan bo v resnici narodni praznik, dan osvoboditve, praznik zmage. S tem nastopom bomo pokazali pred celim svetom, da se čutimo v resnici osvobojene in zedinjene v lastni državi. Praznik bo veljal torej predvsem narodu, to bo spomin vsem živim, ki so delali in trpeli, da dožive ta dan in spomin vsem mrtvim, ki so padli v boju za našo svobodo in zedinjenje. Spominjali se bomo vseh naših boriteljev, ki so v težki in dolgi dobi podjarmljeno branili naš narod, vseh delavcev, ki so pomagali graditi stavbo naše prihodnosti; na Škemet, ki je obdelaval polje, naša kmetica, ki je vzgajala rodbino, naši narodni voditelji in prvoroditelji, naši pisatelji in pesniki, naši organizatorji in seveda tudi naši vojaki — vsi, ki so delali in se žrtvovali, ki so legli v grob ali doživelki današnjih dan — vsi obhajajo danes spominski dan, ko so venčane njihove žrtve in njihovo delo.

Poklon in pozdrav vsem!

Pozdravljamo ga, ne samo kot vidni izraz in utrešenje naporov, žrtev in dela vseh onih nešteti delavcev in boriteljev za naše osvobojenje in zedinjenje, ampak tudi kot našega vladarja, kot osebo in človeka.

Če zasledujemo izvore vladarskih rodbin takozvanih modernih držav, najdemo, da so vse izhajale iz roparskih krogov in prisile do svoje oblasti potom zvijač in nasilja. Praded Habsburžanov, prvi, katerega pomni zgodovina, je bil roparski vitez v švicarskih gorah. Vse dežele, katere so imeli pod seboj, so pridobivali ali potom nasilja in zvijač ali potom ženitovanjskih pogodb. Isto in v še večji meri velja o nemških Hohenzollerncih. Ded našega sedanjega kralja Petra je bil pa zaveden srbski kmet, ki ni imel drugega, kot revno kočo in je delal Turkom kot najemnik. Vse njegovo bogastvo so bile samo njegove izvanredne zmožnosti in njegovo poštenje. Za vladarja ga je izbral ljudstvo, ko je v časih največjega zatiranja dvignilo zastavo zoper turško nasilje in Bog je blagoslovil to izvolitev, ko ji je dal srečnega uspeha. Na križ in evangelijski je prisegel zvestobo in ljudstvo jo je priseglo njemu.

Naša vladarska rodbina stoji pred svetom čista in nemadeževana, kot nobena druga. Od Črnega Jurija, ustanovitelja vladarske hiše, pa do sedanjega princa regenta Aleksandra so vse imeli pred seboj samo en edini cilj: svobodo naroda! Črn Jurij se je celo življenje boril za ta vzor, naš sedanji kralj Peter mu je od prvih let posvetil vse svoja stremljenja. Boril se je leta 1870 na francoski strani zoper Nemce, ko se je v Bosni uprl ljudstvo zoper Turke, se je kot kmet preoblečen pridružil vstašem in tam dobil bolezni, ki ga še danes drži na postelji. Ko je živel kot pregnanc v Švici, je spisal veliko zanimivo delo: "O svobodi"! Kateri Habsburžan se je kdaj pečal z znanostjo? Kateri je postavlil v nevarnost življenje za svobodo naroda? Tudi naš princ regent je tokom svetovne vojne delil vse napore svojega ljudstva!

Strašno je bila osvražena naša vladarska rodbina pred mogočniki tega sveta. Vsakemu je znano, kako so jo v prejšnjih časih zasramovali! A vendar stoji, kot nobena druga, čista pred svetom. Tudi najhujši sorazniki niso mogli najti v njihovem zasebnem življenju nobenega onih madežev, katerih so bile polne druge vladarske hiše. Psovali so jo, ker so jo sorazili, a niso mogli umazati njenega poštenja.

Zahvaliti moramo Previdnost božjo, da nam je tako ob ustanovitvi naše skupne države dala vladarsko rodbino, ki je jamstvo našega mirnega razvoja! Kako težko bi bilo naše stalische, ako bi se moral še sedaj prepirati med seboj, če hočemo republiko ali kraljevino, iz katere stranke naj bo predsednik in kakšno moč naj ima. Tako so nam prihranjeni vsaj ti temeljni boji.

Pozdravljen torej na naši zemlji in med našim ljudstvom, kot simbol naše svobode in zedinjenja, predstavitev slavne rodbine, ki je, kot nobena druga, veliko doprinesla k osvoboditvi naroda, potomec srbskega kmeta, svobodno izvoljen od lastnega naroda, pozdravljen kot človek in kot vladar!

Bismarkovi nasledniki.

Zadnji čas se veliko govori in piše o takozvaniem "kancelparagrafu." Liberalci ga hočejo spraviti v volilni red. Socijalisti ga burno pozdravljajo. Kakošen paragraf je to, kancelparagraf, ki ga predlagajo proticerkevni demokratje? Kancelparagraf določa, da naj se duhovniki, ki bi na prižnici ali "kancelu" govorili o politiki, kaznujejo z zaporom dveh mesecov do enega leta, z izgubo volilne pravice za pet let in z izgubo službe.

Ali pa je to kaj tako hudega, če se prepove na prižnici govoriti o politiki? Saj je tudi sedanji papež Benedikt XV. brezpogojno prepovedal v cerkvi razpravljanje o političnih rečeh! Toda tu je treba najprej vedeti, kaj so politične stvari in kaj je politika. Dr. Krek je rekel: Politika je skrb za javni blagorodstvo. Država pa je časna naprava. Zato so politične stvari tiste stvari, ki zadevajo časno srečo državljanov, karor gospodarstvo, denarno ali valutno vprašanje, agrarna reforma, davki, poljedelstvo, živinoreja, vinogradništvo, gozdarstvo, lovski zakon, železnice, trgovina, razmerje do sosednjih držav, vojaštvo, svetna izobrazba državljanov, in druge čisto posvetne reči. To so politične stvari v pravem pomenu besede. O takih političnih stvareh prepoveduje papež na prižnici razpravljanje. In če bi se politične stranke ločile samo po gospodarskih vprašanjih, bi se na pridižnici tudi o strankah ne bi smelo o njih govoriti. O takih čisto političnih stvareh pa tudi noben duhovnik na pridižnici ne govoriti. Ali ste slišali kakega duhovnika, ki bi v pridigi razlagal o živinorejih ali o železnici ali o agrarni reformi ali o drugih zgolj posvetnih zadevah? Proti temu liberalci tudi nič ne bi imeli, če bi se pridižnica na ta način skrunila, saj je celo eden največjih liberalcev, cesar Jožef II., duhovnikom naravnost zaukažal govoriti na pridižnici o gospodarstvu, kmetijstvu in podobnih rečeh.

Toda poleg gospodarskih in čisto posvetnih političnih zadev so na svetu še druge stvari, ki se tičejo večne sreče in spadajo v prvi vrsti v področje Cerkve ter ima država do njih le deloma ali pa nobene pravice. To so n. pr. verski redovi in samostanji, vzgoja duhovnikov in bogoslovna učilišča, nastavljanje škofov in duhovnikov, zidanje cerkev, cerkevno premoženje, predvsem pa zakon in šola. To so takoimenovane cerkveno-politične zadeve. Samoumevno je, da o teh cerkvenopolitičnih stvareh, ki zadevajo predvsem Cerkev, smejo duhovniki govoriti tudi na pridižnici. Liberalci in socijalisti pa iz sovraštva do Cerkev proglašajo te cerkvenopolitične zadeve za zgolj politične, hočejo, da imet nad temi zadevami, zlasti zakon in šola, oblast samo država, Cerkev pa nobene! Stranke se ne ločijo samo le v čistopolitičnih in gospodarskih vprašanjih, ampak dandanes predvsem v cerkvenih in verskih. Ene, to je liberalna in

socijalistična in komunistična, so proticerkevne in protiverske. Hočejo ločitev Cerkve od države, Cerkev in vero hočejo potisniti čisto v kot in zapreti med 4 stene. Hočejo civilni zakon pred županom, ne v cerkvi, in razporoko ali ločitev zakona. Hočejo brezversko vzgojo otrok, pri kateri Cerkev in krščanski starši ne bi imeli nič govoriti. Vprašam: Ali duhovnik tudi o teh stvareh ne bi smel na pridižnici govoriti? Ali ne bi smel ljudstvu na pridižnici povedati, katero stranek in kateri listi hočejo razporoko, brezversko vzgojo otrok, zasužnjenje Cerkve, neveste Sina božjega? Liberalci in socijalisti hočejo kancelparagraf, ker imajo prav te reči, Cerkev, zakon, vzgoje mladine predvsem in po krivici za politične zadeve. In prav zaradi teh cerkvenopolitičnih stvari hočejo narediti "kancelparagraf" in duhovnikom zamašiti ustava, da ne bi mogli nasprotovati strankam, ki hočejo brezversko šolo, civilni zakon in razporoko!

Proti takim strankam, ki niso več čisto politične, ampak protiverskopolitične ali kulturnobojne, je Cerkev sama vedno nastopala, tako papež Pij IX., Leon XIII., Pij X. In Cerkev hoče, da tudi duhovniki proti njim nastopajo. Po vzgledu in navodilu pa je prevezem tudi ne bodo nehali govoriti duhovniki proti brezverskim strankam in o cerkvenopolitičnih vprašanjih, zlasti o zakonu in šoli ne bodo molčali, tudi na pridižnici ne! Kristusa bi zatajili, nesmrtne duše bi izdali, če bi molčali? Najmanj pa bodo molčali o tem ob času volitev. Od volitev je odvisno, kdo bo poslanec, od poslancev bo odvisno, kake bodo postave. In ker bodo poslanci v predstavništvu sklepalni tudi postave o zakonu in vzgoji, je od volitev odvisno, ali bomo imeli v Jugoslaviji versko šolo in cerkveni zakon, ali pa brezversko šolo, civilni zakon in razporoko!

To je versko in cerkveno stališče glede kancelparagrafa. Liberalci, v predloženem kancelparagrafu pretite duhovnikom, ki bi govorili na pridižnici o verskopolitičnih zadevah, karor o brezverski šoli, o razporoki in o strankah, ki to zahtevajo, z zaporom dveh mesecov do enega leta. Toda, zapomnite si: Slovenski duhovniki, ki so leta 1914 prenašali pregnanja in ječe zaradio svoje narodnosti, se tudi ne bojujo iti v ječe zaradi svoje vere! Tudi nemški Bismarck je v boju proti Cerkevi in njenimi služabnikom vihtel meč kancelparagrafa. Toda junaška odločnost duhovnikov in škofov, ki so zaradi kancelparagrafa raje prenašali težke ječe in pregnanstva, nego bi se izneverili zapovedi svoje vere in Cerkev, je Bismarckov kancelparagraf zlomila in krščanska zavest in gorečnost je s tem večjim žarom zaplamela! Da so danes katoličani v Nemčiji tako močni in izvrstno organizirani, je deloma tudi zasluga — Bismarckovega kancelparagrafa!

Za Kmetsko zvezo — za boljšo bodočnost.

Dolgoletni boj naših pristašev z narodnimi in verskimi nasprotniki je vzgojil naše može v vstrejne značajne in tudi požrtvovalne bojevne krščanske, slovenske in kmetske misli. Naša stranka ima sedaj izvedeno podrobno politično organizacijo do zadnjega gorskega sela. Organizatorično delo, posebno pa strankina pisarna stane stranko mnogo, mnogo zrtev. Vsak dan dohaja v naše tajništvo nebroj dopis-

sov, vprašanj, prošenj za nasvete itd. Dve pisarniški moči imata polne roke dela, da zmagujeta velike notranje organizatorične posle. Na stotine in stotinov navodil za vse strankine panoge gre dan za danem na posamezne krajevne organizacije. Odslej moramo napovede shodov in drugih prireditve kolikovati s 4 K in še poleg tega plačati tudi pristojbino za rešitev teh vlog v znesku 8 K. Prireditve poučnih te-

LISTEK.

Dr. Leopold Lenard

Kako je prišla naša vladarska rodbina do vlade . . .

Pred nekaj več kot sto leti so vladali nad Srbijo Turki. Oblasti v deželi so se polastili divji janičari, najdivjejsi turški vojaki, ki niso marali ubogati niti svojega sultana v Carigradu ne drugih turških oblastnikov, ter so izvrševali nad ljudstvom grozna nasilja. Prebivalstvo je uvidelo, da ni pomoči od nikoder in da bo popolnoma iztrebljeno, ako si ne pomore samo, ter se je pričelo pripravljati k uporu. Turki so pa to zaslutili in sklenili zavratno pomeriti vse odlične Srbe, da ne bi ljudstvo imelo voditeljev. Janičarski načelniki se razdela po deželi, povabijo k sebi enega in istega dne na enem, drugi na drugem kraju odlične Srbe, ter jih pokolejo. Vseh pa vendar niso dobili, kajti mnogi so zaslutili zanjko in niso šli na povabilo, drugih pa slučajno ni bilo doma. Vest o groznom klanju se je raznesla po deželi in vsakdo, kdor je ušel smerti ali je slutil, da je tudi on med zapisanimi, je bežal v gozde in na gore.

Med drugimi je tudi odšel smrti Jurij Petrovič, reven mož, ki je imel siromašno kočo, drugače je deloma kot najemnik delal pri turških posestnikih, deloma trgoval s svinjami — star oče našega sedanega vladarja. Radil njegove temne politi so ga Turki imenovali Karadjordje ali po našem Crni Jurij. Bil je izvanredno hraber in razumen, napram Turkom grozen, a drugače dobrega srca in pošten. Nosi se je od malega z mislio, kako bi osvobodil domovino. Radi-tega se je družil s hajduki, to je s takimi možmi, ki so pred Turki zbežali v gore in v gozde in odtam v malih četah napadali Turke, se ž njimi vojskovali in pri njih ropali, kristjane pa ščitili in maščevali. Sededa Turki niso vedeli, da tudi hajdukie, toda vedeli so, da je pri Srbih zelo ugleden in zelo sposoben,

Hoteli so torej ubiti tudi njega, a jim je vsled svoje previdnosti ušel in zbežal v gozde.

Nekaj dni po tem klanju, dne 14. februarja 1804 se zbore nad 500 Srbov iz različnih krajev, ki so ušli smrti, v vasi Orašec blizu Kragujevca na skrivaj k posvetovanju. Vsi so bili edini, da se morajo upreti s silo, ako ne marajo, da pogine ves narod. Moraliso pa voliti načelnika, in to se je, kakor priposevalu nek mož, ki je bil navzoč od začetka, takole:

Jurij nastopi in prične: „Čujete, bratje! Ako pričnemo to podjetje, treba da izberemo enega, ki bo naš poglavlar, katerega moremo vsi ubogati, kaiti brez tega niti ni, da vi se lotili take stvari.“

Nato odvrne bukovški prota Atanasijs:

„Tako je treba, brat Jurij! — Jaz prvi, a tako tudi vsi tukaj hočemo, da nam baš ti postaneš starejšina in poglavlar, a mi te, hočemo vsi ubogati.“

Vsekakor — odvrne Jurij — jaz hočem povsod z vami, toda ne maram pred vami. Tu je Stanoje, tu je Vula, tu sta kneza Marko in Teodosij, pa vzemite kogar hočete, a jaz ga hočem najbolje ubogati.“

Sedaj se neki udeleženci obrnejo k Stanoju Glavašu ter mu prično prigovarjati, naj sprejme, starejšinstvo, a mož jim odgovarja:

„Dobro bratje, jaz sem hajduk in mene ubogajo hajduki in poslušajo; toda ves narod niso hajduki pa porečejo ljudje jutri: kam naj grem za hajdukom Hajduk nima koče in domovanja: zlutra, aka napadejo Turki, pojde v gozd, a mi ostanemo na bojkču, da nas Turki robijo in plenijo. Postavite si za starejšino kakšnega človeka izmed vas, ki je doslej živel z narodom, a jaz bom delal kolikor mogoče, kakor do sle.“

Ko ponudijo Teodosiju Maričeviču, uglednemu knjazu starejšinstva, odbije z izgovorom, da ne more biti načelnik hajduškim četam. Ko pa opet ponudijo Juriju in on odbije, ga vpraša prota:

„Zakaj pa ti, brat Jurij, nočes sprejeti starejšinstvo, ako vsi želimo?“

„Nočem radi tega — reče Jurij — ker se vi še niste naučili vojevati, pa se boste čez nekoliko dni zopet predali Turkom, a veste, kaj potem mene čaka.“

„Nočemo, nočemo! — zakliče narod: — ti pred-

čajev, ki jih je Kmetska zveza priredila v letu 1920 okoli 25. stoteri zaupni in javni shodi stane tudi mnogo žrtev. Pisarniške potrebščine so postale ne-znosno drage, tudi poštna pristojbina so nam potrojili, kamor pogledamo, povsod večji in vedno večji izdatki! In vse to so krili naši požrtvovalni somišljenci s prostovoljnimi prispevki.

Cakajo nas pa še večje naloge! Stojimo neposredno pred volitvami. Naše delo bo treba podeseti, treba bo posiljati na približno 240 župnij in okrog 1000 občin lepake, letake, zaupna navodila, brošura itd. S tem pa bodo tudi izdatki postali naravnost ogromni.

Od bodočih volitev in moči naše politične organizacije bo odvisna usoda naše domovine, našega kmetsko delavskega naroda. Ce bodemo slabosti privabljeni šli v odločilno volilno borbo, ne bodemo očičali o naši usodi mi, ampak naši naspretniki. Sveti dolžnost slehernega zaupnika, slehernega somišljencu in sleherne somišljence naše stranke je, da daruje za sklad Slovenske kmetske zveze in da tudi z nabiranjem prispevkov pripomore do sijaine zmag.

Liberalci, socijalni demokratje in samostojne so si pravočasno napolnili strankine blagajne s tiščaki, katere so jim darovali vojni dobičkarji, verižniki, bogate banke in drugi bogataši — iz hvaležnosti za podarjene izvozniche liberalnih in rdečih ministrov. Delaveci, ki so organizirani v socialdemokratični in komunistični stranki, plačujejo redno vsak mesec po 2 do 8 K za strankin davek. Naša stranka je navezana le na prostovoljne prispevke naših somišljencov. Učimo se od nasprotnikov požrtvovalnosti za stranko!

Oč zmage je odvisna naša bodočnost. Sveti in velepomembna je stvar, za katero se gre. Vsak dar bole prinesel tisočere obresti.

Krajenvi odbori, naši vrli zaupniki, vsi na delo za sveto stvar! Podučujte in nabirajte in uplivajte posebno na premožnejšo somišljence, da darujejo za strankin voljni sklad tudi večje svote.

Izrabite vsako priliko za zbiranje: gostije, vešteice, sestanke! Naše vrle žene in dekleta! Naša stranka vam je pravorila volilno pravico, pokažite svojo hvaležnost z neutrudljivim nabiranjem prispevkov!

Zbrani denar se pošilja po poštni nakaznici na naslov: Slovenska kmetska zveza v Mariboru, Cirklova tiskarna. Kdor želi za pošiljanje prispevkov poštnih položnic, naj piše po nje na tajništvo Slovenske kmetske zveze v Mariboru.

V Mariboru, 20. junija 1920.

Tajništvo Slov. kmetske zveze.

Nekaj o padanju cen.

Casopisje nam javlja dan na dan o padanju cen živilom in blagu po celi svetu. Mi še sicer o znižanju cen pri blagu bore malo čutimo, a tozadeno značno znižanje bo prišlo čez noč in bo s padcem cen izginil marsikateri trgovci, ki si je nagromadil v svoje zaloge dragega blaga v špekulaciji naše višje cene. Glede znižanja cen vsem živilskim potrebščinam je treba le še malo potrpljenja, ker sestovna poročila o znižanju cen niso in ne morejo biti lažnjiva.

nami, a mi gremo za tabo, v vodo, v ogenj, samo da si ti naš poveljnik.“

„A vendar bratje, ne morem sprejeti. Jaz sem nagle jeze in razburlijiv in ako kdo ne posluša ali se odstrani, jaz ga ubijem, a kogar zalotim pri najmanjši izdaji, ga obešim in kaznjujem s strašnimi mukami; potem se boste pa na mene jezili in vsak bo vlekel na svojo stran in nič ne bo iz naše stvari, Turki bodo pa tega veseli in nam bo slabše kot poprej.“

Na te besede prične kričati ljudstvo, da hoče ravno takega poveljnika, a Stanoje doda:

„Pobratime Jurij, ako ne sprejmeš poveljništva, grem pri tej priči s svojimi tovariši po oni poti, po kateri si me pripeljal.“

Ko Jurij to začuje, vpraša še enkrat narod, a ko hoče, da mu bode načelnik:

„Hočemo!“ odgovore vsi iz enega grla.

„Dvignite kvišku vsak po tri prste.“

Vsi dvignejo, a Crni Jurij vpraša zopet:

„Hočete?“

„Hočemo!“ Tako ponove trikrat.

„Potem hočem tudi jaz z vami,“ odvrne Crni Jurij. Neopisljivo navdušenje se polasti vse množice zlasti so bili veseli mladi ljudje, ki še niso razumeči, kako velike naloge so se lotili.

Potem stopi pred množico duhovnik Atanazij, belih las in brade kot sneg, prime križ in evangelijsko knjigo, in prične govoriti ljudstvu, kaj je starejšina in kako ga je treba ubogati, kako mu je treba biti veren; potem kako se ni treba batiti Turka, kako moramo biti složni kot bratje, se ne smemo izdatiti in se moramo boriti proti Turku do zadnje kapljice krvi. Potem prične duhovnik voščeno svečno in prične čitati molitev moleč se k Bogu za pomoč pri tem velikem narodnem poslu. Potem zapriseže vse navzoče s strašno zakletvijo: da bodo vsi složni in sestemu načelniku zvesti. Natov poljubijo vsi križ in evangelijs.

Ta zaprisega je naredila na vse udeležence velik utisk in spominjali so se je celo življenje.

Tako je po volji naroda in milosti božji, a tudi po lastnih zaslugah prišla do vlade naša vladarska hiša.

Padanje cen v Ameriki je našlo odmev na Angleškem, kjer se je znižala cena angleški volni za nadaljnih 10–20%. Predsednik francoske zveze čevljarskih trgovcev Berhein je izjavil, da se bodo znano znižale cene obutvi, ker je na trgu veliko število čevljev in ker so na razpolago ogromne zaloge. V Angliji in v Ameriki je na prodaj ogromna množina čevljev.

Tudi iz Svice javljajo o padanju cen.

Padaanje cen v Beogradu se opaža pri vseh premetih. Tako so n. pr. sedaj cene sladkorja za 1 kg 12 dinarjev, medtem ko je bil sladkor še pred nekaj dnevi po 32 dinarjev za kilogram. Enako so padle tudi cene masti. Cene masti so padle od 15 dinarjev na 10 dinarjev pri kilogramu. V trgovskih krogih samih se govori, da se bodo sedanje cene še bolj znižale.

Nikakor ne bodo cene take, kot so bile pred vojno. Moramo si pač vedno predočevati, da je po vsem svetu raztrošena ogromna množica papirnatega denarja, ki je le malo ali nič vreden. Dejstvo je tudi, da nastajajo vedno novi bogataši na račun rebežev, toda lahko in verižniško pridobljen denar se tudi hitro izda in porabi. Blagoslovljeno in trajno premoženje si pridobi človek le z vestnim gospodarstvom in pridnim delom. Počasi se bodo vrnile znosne razmere v vse dežele, ki so tako neizrečeno veliko trpele vsled vojne. Nikakor še nismo pri povratku razmer

iz leta 1914, vsekakor je svetovno padanje cen dobro znamenje za zboljšanje sedanjih razmer.

Sedanje neznotne cene le zakrivilo v veliki meri tudi delavstvo, ki je zahtevalo pri zmanjšanem proizvodu vedno večje mezde, če ni šlo z lepa, pa so iih izsili potom štrajka. V zahtevi po vedno višji plači je delavstvo v zadnjem času popustilo, ker je prišlo do spoznanja, da je v boju med visokimi cennimi in velikimi dobički ravno delavstvo prva in največja žrtev.

Prvi in glavni boj proti pretiranim cenam se je začel v Ameriki, kjer Amerikanec sploh ni kupil blaga, katerega cena se mu je zdela prevsoka. Ta borda zoper cene se je raznesla iz Amerike tudi po Evropi in kmalu bomo občutili tudi mi njen zmago-slavn, dobrodeleni in pošteno četeče ljudi odrešujejoči vpliv. Dnevno padanje cen na vseh poljih življenskih potrebščin je svetovno dejstvo, katerega ne bo vzel več nobeden čifut, špekulant ali verižnik.

Našemu kmetskemu ljudstvu pa priporočamo proti draginji še za kratek čas amerikansko in dobro preizkušeno zdravilo, potrpljenje in nikar ne kupovati sedaj dragega blaga, ker bo v kratkem ceneje, če tudi bo prišlo na buben in v konkuren na stotine trgovcev. Kakor hitro bodo padle cene blagu, ker poljskim pridelkom so že, se bo tudi med naše kmetsko ljudstvo naselilo več zadovoljja in navdušenja za našo svobodno in samostojno Jugoslavijo.

Navodila za obisk regenta Aleksandra.

V imenu naših organizacij pozivamo vsa naša društva, krajevne skupine in posamezne zaupnike in župane, da se držijo glede obiska regenta Aleksandra v Mariboru teh le navodil:

1. Regent dospe v avtomobilom 29. junija o poldne v Maribor. Pripeljal se bo po državnih cesti iz Celja.

2. Napravite ob cesti iz Celja do Maribora slavočke, postavite mlaje in okinčajte svoje hiše ob cesti z zastavami.

3. Cas, kadar se bo regent s svojim spremstvom peljal skozi posamezne kraje ob cesti Celje–Maribor, bo naznanjen pravočasno po okrajnih glavarstvih našim županom.

4. V vseh in trgih, ki ležijo ob državnih cesti, se naj ob določenem času zbere naše ljudstvo, da pozdravi našega vladarja naše krvi provokrat na svobodnih slovenskih tleh s pravo in iskreno slovensko navdušenostjo. Predvsem se naj zbereo: šolska mladina, dekleta, naša društva z zastavami, požarne brambe, občinski odbori in drugi zastopi.

5. Obvestite o vsem tem tudi sosednje župnije s pozivom, da pridejo na najbližji kraj ob državnih cestah pozdraviti našega vladarja.

6. Glavni in sijajni pozdrav in sprejem pa bo v Mariboru. Kdor torej more, naj na Petrovo opusti vsa druga pota in pohiti v Maribor, da bo priča prvega prihoda prvega slovanskega vladarja v jugoslovenski Maribor.

7. Mladenci in može z Dravskega polja naj pridejo v Maribor na konjih z zastavicami v rokah.

8. Požarne brambe iz mariborske okolice iz ce-

lega Dravskega polja morajo priti že dopoldne v Maribor.

9. Orli, Orlice, izobraževalna društva, Mladiške zveze, krajevne organizacije, Kmetske zveze, Viničarske zveze, Jugoslovanske strokovne zveze, Marijine družbe, Dekliške zveze in vse druge organizacije na deželi morajo priti polnoštevilno dopoldne na Petrovo v Maribor.

10. Pray posebno prosimo, da organizirajo naši zaupniki v Slovenskih goricah, na Murskem in Dravskem polju prihod okrašenih kmetskih vozov v Maribor. Na vozove pritrdite tudi velike slovenske zastave.

11. Naše pevske zbrane nujno pozivamo, da polnoštevilno prihitijo že tekom dopoldne v Maribor in se razpostavijo na različnih mestih, kjer bo šel mimo regent.

12. Ne pozabite na narodne noše. Naši Poljanci in Slovenjgoričani, moški in ženske naj si poiščajo stare narodne noše in naj jih ta dan oblečajo.

13. V Mariboru bodo posebni reditelji skrbeli za red.

14. Prosimo, da tudi vsak sam zase, posebno voditelji ljudstva, skrbijo za strogo red in mir ter za vzgledno vedenje vsakega posameznika.

15. Bodite ta dan, ki velja za nas obmejne Slovence kot velik narodni praznik, trezni in uplivajte v istem smislu tudi na svoje znance.

Natančni vspored sprejema in drugih slovensnosti, ki bodo v zvezi s prihodom našega vladarja v Maribor, objavimo na drugem mestu, oziroma ga bo objavila "Straža" ter bo razviden na lepkah.

Poljska.

Poljaki so ponudili ruskim boljševikom mir, a ti so odgovorili na to mirovno ponudbo z ofenzivo ob Dnjepru. Poljska vojska doživlja vsaki dan nove poraze in se vedno umika pred rusko armado, ki podi Poljake.

Avstrija.

Avstrija bo razpustila narodno skupščino in bo izvršila v jeseni volitve za poslavodajno zbornico. Za ta korak so se odločili socialistični demokrati in krščanski socialisti. Po zakonu bi morali imeti mandati veljavno dve leti in bi nehalli šele na dan, ko so bile volitve v narodno skupščino. Vsespor med socialisti in krščanskimi socialisti pa bo zaključil parlament svoje delo pred časom.

Madžarska.

Vogrski narodni skupščini je nagašal justični minister neizprosne kazni proti navijalcem cen. Predlagal je zaplembno premoženja navijalcem in razglas odsode v trgovinskih prostorih. Minister je povdral sprejem zakonskega načrta, po katerem so sodišča pooblaščena za strašilen zgled odsoditi krive v zapor in poleg tega še na batine. Dovoljenih je 25 batin, najmanj pa 10, pri mladostnih osebah 5, če bi se krivca drugače ne moglo vporočiti. Ta dolžba velja samo za eno leto in se potem razveljavlja sama ob sebi. Batine se smejo uporabljati samo pri moških osebah in med zaporom.

Kmetska zveza.

Naznanila.

Shod in prireditve Slov. kmetske zveze, določene za dne 27. in 29. junija se radi prihoda regenta Aleksandra ne vršijo. Vsled tega izostanejo tudi vinčarski shodi v Svetinjah, Leskovcu in pri Sv. Trojici ter tečaj v Ljubnem.

Shod Kmetske zveze v Braslovčah dne 27. junija radi prihoda regenta Aleksandra odpade.

St. Jurij ob Ščavnici. Pri nas se vrši v nedeljo, 27. t. m. po rani sv. maši shod Kmetske zveze po večernicah slovesno zborovanje našega Orla. Na obeh shodih govoriti urednik Krajnc iz Maribora.

S v. Lenart nad Laškim. Dne 4. julija obhajamo tukaj Cirillovo nedeljo. Po pozni sv. maši bo shod Kmetske zveze in sicer na prostem pred cerkvijo. V cerkvi in na shodu nastopi kot govornik č. g. urednik Marko Krajnc iz Maribora. Somišljeniki pridite!

Navodila.

Seznam za upnikov in krajevnih odborov še iz nekaterih župnij nismo dobili. Da bo naš seznam iz vseh župnij in občin popoln, še enkrat nujno prosimo, naj nam naši glavni zaupniki vsaj do 1. julija zanesljivo pošljejo natančne naslove agilnih mož, mladeničev, žen in deklet iz vseh občin, do katerih se bomo obračali glede volilnih priprav. To velja za vse Slov. Stajer, za Prekmurje in Slov. Koško. — Tajništvo KZ v Mariboru,

S hode je treba vsakokrat naznani politični oblasti tako, da oblast dobi naznani vsaj tri dni pred shodom. Naznani je treba kolektiv s kolegom 4 K. Ce hočete imeti pisemo rešitev od glavarstva, morate priložiti kolek 8 K. Ako pa rešitev ne potrebujete, morate to v naznanih navesti. Prosimo, da krajevne organizacije same preskrbijo pravočasno naznani shod politični oblasti. Naznani je na pravu n. pr. po tem le vzorcu: "Okrajnemu glavarstvu v Brežicah. Krajevni odbor Slovenske kmetske zveze za Stajersko v Rajhenburgu naznanja, da se vrši dne ... junija 1920 ob 8. uri predpoldne v Drusvenem domu javen društven shod. Dnevi red: Politični položaj in organizacija. Rajhenburg, dne ... junija 1920. Za krajevni odbor Kmetske zveze: J. J. — Opomba: Prilagamo 8 K za rešitev te vloge (ali: Na to vlogo nam ni treba poslati rešitve)."

Važno za naše organizatorje in somišljenike! Naša osrednja krščanska politična organizacija (Slovenska ljudska stranka) v Ljubljani je izdala lično knjižico, ki se imenuje "Politični katekizem." Knjižica je vredna, da jo prečita vsak pristaš Slov kmetske zveze. To je res pravi katekizem za naše somišljenike in somišljenice. Priporočamo posebno sedaj, ko stojimo pred volitvami, da si vsaka krajevna organizacija nemudoma naroči in med pristaši Kmetske zveze razpeča to knjižico. "Politični katekizem" se naroča pri Tajništvu Slovenske ljudske stranke v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna. En izvod stane s poštnino vred 6 K.

Mladinska organizacija.

Veličastni ženski in dekliški tabor na Brinjevi gori.

Daleko lepše in sijajnejše nego smo pričakovali e potekel prvi letosnji ženski in dekliški tabor na Brinjevi gori pri Konjicah. Nad 3000 žen in mladenik je prihitelo deloma v procesijah, deloma v manjših gručah. Prišle so žene in mladenke iz vseh krajev Stajerske: Poljčane, Poljskava, Tične, Cadram, Sveti Jernej pri Ločah, Loče, Konjice, Zreče, Žiče, Sveti Kunigunda na Pohorju, Vojnik, Sladkagora, Drama, Frankolovo, Studenice, Laporje, celo Sv. Lovrenc nad Mariborom, St. Vid na Planini, Slivnica pri Mariboru, Sv. Križ nad Mariborom in mnogi drugi daljni in bližnji kraji so bili zastopani. Ze zdaleč so nas pozdravljale zastave in bogato ovenčani slavoloki, ki so jih ovenčale vrle zreške in konjiške mladenke. Celo topiči so pokali v proslavo naše slovesnosti. In nebo, ki je skoro ves zadnji teden kazalo mračno lice, se je zvedrilo in z nami radovalo.

Pred sv. mašo smo imele posvetovanje o organizaciji Zveze slovenskih deklet, kateremu e predsedovala s. Minka Kolman iz St. Vida na Planini. Sklenile smo:

1. Dekliške zveze naj po vseh župnijah zopet ožive, ustanovijo naj se tam, kjer jih še ni, vzbude se naj zopet, kjer so zaspale.

2. Osnujejo se naj dekanjski odbori Dekliške zveze, sestoječi iz predsednic župnijskih zvez. Dekanjski odbori skrbijo, da se v vsaki župniji dekanije Dekliške zveze ustavovi oz. zopet obudi. Izvolijo in naprosijo si tudi dekanjskega duhovnega voditelja Dekliške zveze. Seje se vrše štirikrat na leto. Dekanjski odbori skrbijo, da se vsako leto priredi dekanjski dekliški shod.

3. Osnuje se osrednji odbor Zveze slovenskih deklet, sestoječi iz dekanjskih predsednic, in izvršilni odbor.

Pri posvetovanju so dekleta izrazila željo, da začne zopet izhajati mladinsko glasilo, kakor je bil "Naš dom". Naj se poskrbijo dekliški znaki, uvede enotna himna slovenskih mladenik ("Slovenske mlačenke, le pojte veselo") in naj se izdelajo oziroma času primereno predelajo pravila "Zvezze".

Pri slovesni božji službi je govoril mil. g. arhidiakon Hrastelj, pokazal nam je, kako tudi najbolj priprosta žena in mladenka, če je tudi navadna dekla, lahko vrši pravo apostolsko delo v svoji okolici.

Po sv. maši, ki jo je daroval zreški vč. gosp. župnik Karba, se je vršilo sijajno zborovanje. Vodila ga je Amalija Solar iz Konjic. Nastopilo je 17 govornic: Lamut Barbka in Sadek Marija iz Zreč, Učenik Frančiška iz Žič, Ajd Marija iz Tičn, Kumer Jula iz Konjic, Lešnik Marija iz Cadrama, Pliberšek Antonija iz Loč, Kolar Pavlina od Sv. Jernejja pri Ločah, Berdovnik Veronika od Sv. Križa pri Ma-

Politični ogled.

Jugoslavija.

Naše narodno predstavništvo je sedaj odgodeno radi regentovega potovanja po Hrvatski in Sloveniji do 1. julija.

V zadnjih sejah našega parlamenta so razpravljali o ženski volilni pravici in o novem volilnem zakonu. Za žensko volilno pravico se je potegoval v imenu Jugoslovanskega klubha dr. Hohnjec. Razven Jugoslovanskega klubha in socialistov ni našla ženska volilna pravica za državnozborske volitve skoraj nobenega zagovornika. Najbrž da z žensko državnozborsko volilno pravico ne bo nič. Z ozirom na novi volilni zakon je sedaj cela Jugoslavija razdeljena v 56 volilnih okrajev in bo imela po izvršenih državnozborskih volitvah 414 poslancev. Slovenija s Prekmurjem bo tvorila dva volilna okraja s 38 poslanci. Srbija dobi 30 volilnih okrajev in 157 poslancev. Hrvatska, Slavonija in Medmure 9 volilnih okrajev z 92 poslanci. Bosna in Hercegovina 6 volilnih okrajev s 63 poslanci. Dalmacija 2 volilna okraja in 11 poslancev. Na vsakih 35.000 prebivalcev pride 1 poslanec.

Italija.

Giolittijeva vlada je že zapriseglala kralju in že dela s parlamentom. Posebno je začela Italijane skrbeti sedaj Albanija, kjer so italijanske posadke tako hudo porazili albanski vstaši. Italijani sedaj zahtevajo od Albancev, da se ti umaknejo iz pred Valone in da izpustijo italijanske vjetnike, sicer bo začela Italija z ofenzivo. D'Annunzijevi vojaki baje tudi zahtevajo, da se jih pošlje proti upornim Albancem. Novejša poročila tudi zatrjujejo, da je bil morilec Esad paše podkupljen z italijanskim denarjem.

Nemčija.

Novanemška vlada je sestavljena iz centra (krščanski možje), demokratov in iz ljudske stranke brez socialistov.

riboru, Neža Potnik od Sv. Kungote na Pohorju, Krajnc Alojzija s Prihove, Minka Kolman od St. Viða na Planini, Orož Marija iz Zreč, Amalija Vrhovšek od Sv. Jerneja pri Ločah, Hrastnik Marija od Sv. Lovrenca na Pohorju, Jozefa Plečko od Sv. Jerneja. Pismen pozdrav je poslala predsednica braslovškega okrožja Dekliške zveze in Micka Crček v imenu Orlic v Središču. Končno je govoril urednik Krajnc o tem, zakaj je ženska v sedanjem času dolžna brigati se za politiko in zahtevati volilno pravico. Sklenile so se resolucije, v katerih smo zahtevali:

1. tak šolski zakon, ki bo dal Cerkvi in staršem tisti vpliv na šolske zadeve, ki jim po pravici gre;

2. žensko volilno pravico tudi za konstitutanto in vse javne zastope;

3. da Dekliške zveze skrbe, da se kolikor mogoče po vseh župnjah ustanovi ženski odsek Kmetske zveze s posebnim odborom, izvzemši predsednika, ki je moški in ženski Kmetski zvezi skupen.

Slovesnost se je zaključila z večernicami in skeleptnim cerkvenim govorom, ki nas je vzpodbujal k srčnosti in vztrajnosti v boju za krščanska načela v vsem zasebnem, a tudi javnem življenju, tudi v politiki. Slednjič nas je cerkveni govornik opozoril na to, da je treba za prospeh naše ženske in dekliške organizacije tudi moliti, ker zaman in brezuspešno bi bilo naše organizacijsko delo brez blagoslova z nebes!

Imamo samo eno željo: da bi vsi bodoči ženski in dekliški tabori, ki se nam že obetajo, uspeli tako veličastno in kakor upamo, sadostno, kakor naš tabor na Brinjevi gori!

Orlovska slavnost pri Sv. Martinu pri Vurbergu, katero je priredil tukajšnji odsek v nedeljo, 13. junija se je vkljub slabem vremenu obnesla sijajno. Udeležili so se je: Mariborski Orel in Orlice z naraščajem in gojenkami, dalje odseki Hoče z zastavo, Sv. Lenart, Sv. Benedikt, Sv. Kriz pri Mariboru, Ptuj in Jarenina. Slavnost se je začela s službo božjo, katero je imel č. g. dr. Lenard iz Maribora. Popoldne ob 3. uri so Orli in Orlice ter njih naraščaj proizvajali prosto vaje in vaje na orodju, ki so žele burno priznanje. Na slavnostnem prostoru je imel č. g. dr. Lenard krasen govor, v katerem je nam orisal preteklost našega naroda in nas spodbujal k skupnemu delu za narod in domovino. Po telovadbi je zapel domači pevski zbor, nakar se je razvila prosta veselica. Ob enem se zahvaljujemo bratskim odsekom in vsem udeležencem za njih poset. Da se je slavnost tako krasno obnesla se moramo tudi zahvaliti vrlim župljanom, ki so nam vsestransko pripomogli z raznimi darovi. Vsa čast tudi našim požrtvovalnim dekletom, ki so nam spletle toliko vencev in nam tako krasno ovenčale telovadišče in nas pri vsem delu podprale. Posebno se zahvaljujemo tudi našemu vrlemu g. županu, ki nam je dal prostor in potreben les na rastopago.

Gibanje mladine pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Dne 20. junija smo bili priča izrednega dogodka, ki se je prvkrat vršil pri nas in sicer veseli dan nam je priredila domača Mladeniška zveza s pomočjo ljudomerskega Orla in svetinske godbe. Predpoldnen smo slovesno sprejeli drage nam brate Orle iz Ljutomera. Po pozmem sv. opravilu se je pričelo zborovanje zunaj na prostem, kjer je mnogo govornikov v krasnih govorih razpravljalo o potrebi orlovske organizacije sploh. Ustanovilo se je Izobraževalno društvo, dramatični odsek in telovadni odsek Orel. Medlanti vlada veliko zanimanje za Orla. Popoldne je bila predstava, po predstavi se je začela telovadba. Vse vaje so Orli med burnim ploskanjem občinstva proizvajali, tako da so se ljudje kar čudili, kaj za more mladeniška telovadna organizacija, postavljena na katoliških temeljih. Posebno pa so želi pri orodni telovadbi. Ob koncu se je zahvalil predsednik ljudomerskega okrožja brat Drago Novak v prisravnih besedah občinstvu, posebno domačinom, za sprejem. Tako se je slavnost popolnoma lepo in mirno končala, kar je gotovo zelo dobro uplovilo na razvoj orlovske organizacije pri Sv. Tomažu. Torej, fantje, začetek je storjen, sedaj pa le s korajom na delo, da bo naša mlada orlovska organizacija krasno uspevala.

Orlom ptujskega in mariborskega okrožja. Sprejema regenta se udeleže Orli v kroju. Orli, ki imate krojo pridite 29. t. m. v Maribor! Orlice (kroj: črna krila, bele bluze, čepice) naj se tudi udeleže sprejema. Zbirališče za vse v dvorani JSZ (Splavarska ulica). Pazite na obvestila v listih in po županstvih glede natančnejšega časa regentovega prihoda!

Nov odsek „Orla“ se snuje pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji. Na čelu orlovskega gibanja so najoličnejši možje in mladeniči.

V Jarenini se vrši dne 4. julija t. l. shod Dekliške zveze za celo jareninsko dekanijo. Predpoldne ob 11. uri sv. maša z govorom, po sv. maši zborovanje na prostem. Popoldne se vrši veliki orlovski tabor s prostimi vajami in telovadbo na orodju. Po telovadbi ljudska veselica. Pridite iz vseh sosednjih Slovenskih goric vsi zavedni fantje in mladeniči ter dekleta!

Dekliška zveza za Prekmurje se bo v kratkem ustanovila. Tañištvo naših organizacij je dobilo iz Prekmurja pozive, naj čimprej pomaga vrlim Prekmurkam ustanoviti Dekliško zvezo. To se bo prav kmalu zgodilo.

Na gostiji Baumgartner in Same v St. Lovrencu pod Prožinem se je nabralo za novo zastavo teharskega Orla 120 K. Mlademu narodno zavednemu paru obilo sreče ter Bog plačaj!

Dekliškim zvezam in Marijinim družbam je posvečena knjižica, ki je ravnomer izšla. „Vrt Marijin.“ Češki spisal Julij Zeyer, poslovenil M. Krajnc. Obseg 243 strani in stane s poštnino vred 3.50 K. Naroča se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Knjižica je zbirka mičnih legend iz Marijinega in Gospodovega življenja, ki jih je ustvarila ljubezen prvih kristjanov do Matere božje in ki jih je Marija častile Zeyer ovil v krasno pesniško obliko. Citatelju legendic se vtisnejo prizori iz življenja Gospodovega in njegove matere globoko in neizgibno v spomin. Clanci Dekliških zvez in Marijinih družb! Vam je posvečena ta knjižica! Naročajte jo! Če naročite deset izvodov skupno, dobite enega povrh.

Preklic. Podpisani mladeniči iz občine Planinskevavas izjavljamo, da ne maramo biti udje Samostojne kmetijske stranke, ampak hočemo ostati zavedni krščanski mladeniči: Leskošek Ivan, Koželj Jože, Koželj Anton, Kovač Karl, Kovač Rudolf. Želimo, da bi nam kmalu sledili vsi dobromisleči.

Gospodarstvo.

Vinegrodno poročilo.

20. junija 1920.

Iz ormoško-ljutomerskih goric.

Krasne upe je budil v nas vinogradnikih mesec maj s svojo poletno gorkoto in sušo. Rast trte je nenavadno močno napredovala in v drugi polovici tega meseca je zadehnila iz gorie „najblažja vseh cvet“ prežahljiva vinska trta. Nad 25 let se že pečani z vinogradništvtom, a tako zgodnjega trtinega cveta ne pomnik. Za cele tri tedne smo bili v primeri z drugimi leti v vegetaciji (rastlinski rasti) naprej, zato se ni čuditi, da so nekateri vinogradni preroki že prerokovali za letos kapljico, ki bi znala glede dobre doseči izborni letnik 1917. Toda mesec junij s svojim neprestanim deževjem nam je črtal mnogokaj z „listo upov“ na lepo in bogato trtatev.

Z veseljem mi je konstatirati, da so se vinogradniki letos z vso vnemo poprijeli škropljjenju proti peronospori tako, da je bilo prvo škropljene v drugi polovici maja skoraj že povsod končano, istotako se je pridno zvepljalo proti grozdni plesnobi ali takozv. „pepelju.“ Dasi se je trta letos prav zgodaj spustila v cvet, vendar z ozirom na razne trte vrste in različne lege ob koncu majnika še ni vse odevetelo in hladen ter deževen mesec junija je našel v vinogradih še mnogo nerazvitih cvetov, kar je vzrok, da bomo imeli glede velikosti ponekod zopet tri vrste jagod. Z drugim škropljnjem se je pravilno in o pravem času, to je deset dni po prvem škropljenu, pričelo, a kaj to koristi, ko pa nas je vreme neprestano motilo, da smo morali takorekoč vsako uro za to delo krasti. Dobe se tukaj vinogradniki, ki so svoj polovico orala obsežen vinograd skozi teden dni škropili, uporabili pri tem 4–5 polovnjakov, bakreno-apnene zmesi, a pri tem nimajo zavesti, da so svoje delo dobro opravili. Dež je vedno znova izpiral z listja škropivo in tako se je ob ogromnih troških (galico plačujejo oni, ki je niso naročili po Kmetijski družbi, po 40 K 1 kg) in zamudo časa opravilo to delo le napol. Vsled dolgotrajanega trtinega cveta se pozna tudi pogubnosno delovanje kiseljaka. Danes, ko to pišem, se je vreme sicer začelo obračati na bolje, na oni strani, odkoder so jadrali k nam neprestano težki in mokri oblaki, se je začelo nebo vedriti in tako upamo, da se Bog z milim očesom ozre zopet na nas vinogradnike, ki s strahom pričakujemo jeseni, ki bi nam naj vrnila ogromne vinogradne troške, delo in trud.

Glede vinske kupčije naj omenim, da je živahnost v tem oziru pri nas precej ponehala. Zaloge so izvečine izčrpane nekateri vinogradniki pa čakajo s prodajo tudi radi tega, ker jim je blago ljubše nego denar. In če bode cena vinu padla (kar pa bode še le jesen pokazala), bode padla cena i drugim predmetom in tako nima vinogradnik s svojo zalogo vina ničesar izgubiti. Nedavno je prodalo nekaj vinogradnikov svoj lanski pridelek liter po 20–25 K.

Anton Kosi, Središče.

Kolkko vina se pridelava v Jugoslaviji? V Jugoslaviji se pridelava na leto okrog 5 milijonov hektolitrov vina. Doma se ga popije 2% milijona hektolitrov, za izvoz ga torej preostane 2% milijona hektolitrov. Ako računamo vrednost za 1 hl vina po 10 K, najdemo, da je vredno vino, katero se izvaža iz Jugoslavije, 2½ milijarde K. V Sloveniji brez Istre in Gorice je 35.000 ha površja vinogradov. Izvoz vina je za Jugoslavijo največjega pomena in bi bilo pričakovati, da bi vrla izvoz vina kolikor le mogoče pospeševala. Toda žalibog temu ni tako. Na izvoz vina je nastavila visoko carino, kar 400 K za 1 hl. Carino na vino je sicer pozneje znižala na 80 K za 1 hl, toda to je pa tudi vse, kar je vrla storila tozadnevnino. Izvoz vina iz Slovenije je takorekoč življenska potreba. Če ne bomo mogli izvažati vina, se bo moral vinoreja večjidel opustiti, pri čemer je pa opomniti, da se prideluje v Sloveniji vino večjidel na takih tleh, ki niso porabna za nobeno drugo rastlino, izvzemši za gozd, toda gozd ne more prerediti toliko prebivalstva, kakor vinoreja, našim pridnim vinogradnikom bi ne preostalo drugega, kakor zapustiti rođno grundo in se izseliti. V Sloveniji živi od vinoreje ena dobra tretjina prebivalstva. Če vrla vsled visoke carine onemogoči izvoz vina, bi bilo najmanj 100 tisoč ljudi brez kruha in zaslужka in bi moral zapustiti svoje domove.

Vinske cene ne padajo več. Od vseh strani dohajajo poročila, da je dolgotrajno deževje silno slabu vplivalo na nastavek in razvoj grozdja. Veliko deževje je nastopilo ravno v času, ko so še bile nekatere vrste grozdja v najlepšem cvetu. Vsled tega se je mnogo grozdja osipalo. Po mnogih vinogradih pa se je zaredilo silno mnogo črvov na grozdju, ki so uničili, kakor nam poročajo vinogradniki, do polovice grozdja. Vsled velike mokrotre nastopa peronospora in mnoge druge trte bolezni. Težavno se je danes vinogradniku boriti proti vsem tem škodljivcem in uimam. Vinska letina torej letos ne bo posebne dobra. Cena vini, ki je od začetka maja naprej neprestano pada, se je sedaj mahoma ustalila. Ponkod gredo vinske cene celo kvišku. Tudi na Ogrskem in v Italiji kaže vinska letina bolj borno. Temu primerno si sedaj vinogradniki tudi urejujejo prodajo vina.

Bosna pasta došla. Od Kmetijske družbe naročena bosna pasta je došla in se dobi pri tvrdki Ziegler, Maribor, Glavni trg.

Na velikem zadružnem sestanku, ki se je vršil pred več dnevi v Zagrebu, so bili zastopniki kmetijskih v zgodnjih zvez. Zveza hrvatskih kmetijskih zadruž, slovenska Zadružna zveza in Gospodarska zveza, bosanska Zadružna zveza, dalmatinska Zadružna zveza, Zveza srbskih poljedelskih zadruž itd. Celo angleške in ruske zadruge so poslale zastopnike. Posvetovali so se o raznih potrebah našega zadružarstva. Najbolj so zahtevali, da se izvoz našega žita in živil v druge države daje – samo zadružam in da se ves dobiček obrne v prid kmetom in njihovim zadružam, ne pa v korist židov in špekulantov.

Cebelarsko društvo pri Sv. Trojici v Slov. g. naznana vsem udom in neudom, da ima na Petrovo, 29. t. m. ob 9. uri predpoldne v gostilni Milaniča zborovanje. K obilni udeležbi vabi odbor.

St. Jurij ob juž. žel. V torek, 22. junija je v Sent Jurju ob južni železnici veliki sejem za končno in govejo živino. Povabljeni so kupeci in prodajalci, ker so Sent Jurški sejni, kakor znano, največji na Spodnjem Stajerskem.

Davek na vojne dobičke. Novi davek na vojne dobičke je skrajno nepremišljen, trd in vsled tega nesprejemljiv, vsled česar se mu vse odločeno in upravičeno upira. Kajti, ako bi se udejstvil ta davek, bi imel za posledice, da bi udušil vse naše proizvajajoče gospodarske sile. Ta davek bi posebno zadel našo Slovenijo, kjer so davčna bremena že itak neznošno težka. Nadalje ni dvoma, da bi se ta davek ravno v Sloveniji izvajal z največjo natančnostjo. Kakor znano, v našem kraljestvu dosedaj še niti polovica naše države ni prišla do plačevanja davkov, dočim se pri nas v Sloveniji pobirajo vsi mogoči davki, tudi vsi mogoči davki, ki zadevajo našo trgovino in obrt ter ji delajo velike ovire in težave, dočim po ostalih delih države cvete polna svoboda za obrt in trgovino. Ta položaj je nezosen, kajti država nemore živeti samo od carine, raznih pristojbin in takšno torek treba priti do urejenega enakomernega načina plačevanja davkov. Ni razsodnega človeka, ki bi ugovarjal davku na vojne dobičke, toda ta davek bi moral biti pravičen in uveden po vsej državi. Pričnimo, da v Srbiji, Makedoniji, Baški, Banatu itd. sploh ne plačujejo nobenega davka, dočim se v Sloveniji vsak davčni vinar vestno izdirja. Davek na vojne dobičke mora biti zmagljiv in se dohodki tega daveka ne smejo uporabljati za tekoče državne potreščine, kakor se sedaj dogaja. Odpor zoper vojn. davek v taki obliki, kakor je zamišljen, je torek upravičen. Upirajo se mu že tudi na Hrvatskem vse gospodarske organizacije in tudi pri nas bi bilo zelo potrebno priti do spoznanja o potrebi premišljenega dela v tem gospodarskem vprašanju, ki globoko zadeva naše gospodarsko življenje. Pribito je, da zakon o vojnih dobičkih v sedanji obliki ne bo in nemore postati resnica, če vrla le količka prevajnost v našem – finančnem ministrstvu.

Nov denar izdajo na Madžarskem. Madžarski finančni minister je razglasil, da bo vrla v kratkem zamenjala sedanje bankovce z novimi novčanicami in sicer za polno veljavno. Tudi nove novčanice se bodo glasile na krone.

Pristolbinski predpisi. Od raznih strank prihajajo na oblastva vloge, ki sploh niso kolkovane ali pa so nezadostno kolkovane. Take vloge se v smislu člena 15 zakona o taksah ne rešujejo. Ker gre prav velikokrat za važne zadeve, glede katerih stranke ne dobijo radi nepravilnega kolkovanja nikake rešitve, opozarja okrajno glavarstvo v Ptiju občinstvo, da se pri vlaganju raznih prošenj, pritožb, prizivov in drugih pismenih vlog, natančno drže za kolkovanje dočlenih predpisov, razglasenih v „Uradnih Listih“ št. 48 in 50 in pravilnika za izvrševanje določil o pristojbinah, razglasenega v „Uradnem Listu“ št. 56 t. I. V splošnem povdajamo, da se mora vsaka navadna prošnja ali vloga kolkovati s kolkom 4 K, kjer se pa prosi za formelno odločbo, potrdilo ali dovolilo, je treba še posebej priložiti pristojbino 8 K v kolkih. Glede drugih slučajev naj se občinstvo, predno odpošije vlogo na izvestno oblastvo, informira o predpisih in se tako izogne posledicam, ki bi nastale iz nepravilnega kolkovanja.

Sajenje tobaka v Sloveniji je dovolila vrla v Beogradu za prihodnje leto. V poštev pridejo le vinogradni kraji, ker je tobaka sadika baš tako občutljiva glede spomladanskega mraza kakor trta. Kjer uspeva trta, uspeva tudi tobaka sadika. V Sloveniji pridejo v poštev Dolensko, Bela krajina, vinorodni

kraji Spodnje Stajerske in Prekmurje. Sajenje tobaka bo dovoljeno le tistim posestnikom, ki dobe za to dovoljenje od tobacne mnopoletne uprave. Prošnje je vlagati potom županstev, ki bodo dobole zato posebne tiskovine. Sajenje in gojitev tobacnih sadik se bo vršilo pod nadzorstvom finančnih uradnikov. V Sloveniji se bo gojila pred vsem tobacna sadika, ki daje tobak za pipe. V Srbiji, Bosni in Crnigori gojijo tobacne sadike, ki dajejo tobak za cigarete. S sajenjem tobaka v Sloveniji se nam odpre nov vir dohodkov in odpomore tudi pomanjkanju tobaka za pipe.

Drevesna uš na sadnem drevju. Naše sadno drevje kot slive in češljive trpi letos ogromno škodo vsled drevesne uši ali takozvanega kaparja. Ta drevni škodljivec sesa sok iz drevja in ker se siro razširja, povzroča ogromno opustošenje. Ta škodljivec se uspešno zatira na ta-le način: Preveč napadene veje se odzagajo in sežgejo. Uši na manj napadnih vejah pa odrgnijo s trdim čopičem, katero ga namočiš v močno apneno vodo. Na ta način očiščeno drevo si že v prihodnjem letu opomore tako, da zopet obilno obrodi.

Rožičavost češljelj in sлив. Letos se je obetala izvanredno ugodna letina češljelj in sлив po Sloveniji. Vsled deževnega vremena se pa je pojavila bolezen rožičavost ali kilarozit češljelj in sлив. Prvotno lep sad postane rožičast in odpade. To bolezen povzroča neka majhna glivica. Obramba proti temu velikemu škodljivcu ni lahka. Skrbno obiranje rožičev je edino sredstvo. Rožički se sežgejo ali pa svinjam pokrmijo. V bližini stojče grmovje čremsa, ki je glavni nositelj te bolezni, je treba posekat in takoj iztrebiti.

Ugodna letina sladkorne pese. Po poročilih iz Češke, bo letos sladkorna pesa na Češkem bogato obrodila in se je nadejati ugodne letine, kajti vreme zadnjih dni je prav ugodno vplivalo na rast sladkorne pese vsled česar so že začele cene za sladkor počagoma padati.

Užigalice se pocenijo. Zagrebški listi poročajo, da se bodo užigalice pocenile, ker je sekvester nad največjo tvornico te industrije v Jugoslaviji razveljavljen.

Zakaj je sukanec tako drag? Neznosna je postala draginja sukanca. Sukanec uvažajo v našem kraju samo verižniki in tihotapci, ki pri tem bogatijo. Te dni so zaprli v Ljubljani nekoga moža, ki je utihotapljal v Ljubljano sukanca v vrednosti 126.000 krov. Ce bi se mu bilo posrečilo tihotapstvo, bi bil prodal sukanec raznim verižnikom, ki bi si bili kar čez noč na lahek način prislužili tisočake. Policija je zaprla tihotapca, ga obsodila na 3000 K globe in mu odvzela ves sukanec.

Svedre za kamnolome in pile. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani razpolaga čez večjo množino starih pil, kakor tudi jeklenih svedrov za kamnolome in kladive. Cena 6 do 8 K za 1 kg. Interesenti obrtniki naj se nemudoma obrnejo na ta urad v Ljubljani.

Občeslovensko obrtno društvo v Celju razglaša, da ima v zalogni sledeče vrste železo: štiroglato železo 13.15 mm, okroglo železo 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 19 in 24 mm, ploščato železo 20 in 4, 20 in 5, 22 in 6, 24 in 4, 24 in 5, 24 in 7, 28 in 5, 28 in 8, 35 in 9, 40 in 7, 40 in 10, 45 in 9 mm, valjanec I-15, I-20, III-25 mm. Železo se bo začelo izdajati po 25. juniju ter se interesenti pozivljajo, da svoje potrebuščine prijavijo tajništvu gornjega društva. Istotam je v zalogni tudi mizarski klej in lini spirit.

Mlinarjem. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani ima na razpolago manjšo množino svile za sita št. 7, široke 102 cm. Interesenti naj se zglašate pisno do 24. t. m. pri omenjenem uradu na Dunajski cesti 22.

Producija premoga v Bosni hitro narašča — sedaj izkopljejo dnevno že približno 300 vagonov. V kratkem začnejo kopati premog tudi v Bukinju-Tuzli in v Savskem mostu.

Tedenske novice.

Dr. Alojzij Juvan, odvetniški koncipijent pri dr. Leskovarju v Mariboru, otvoril dne 1. julija t. l svojo lastno odvetniško pisarno v Mariboru, v hiši, Aleksandrovca cesta št. 18. I. nadstropje (kjer je bil poprej mestni pogrebni zavod). Dr. Juvan je odložen naš somišljenik ter ga svojim pristašem toplo priporočamo!

Odvetnik dr. Josip Leskovar je prenestil svojo odvetniško pisarno v Mariboru v hišo Sodna ulica št. 12, I. nadstropje (pred poslopjem okrožne sodnice).

Koroška vas kliče. Pod tem naslovom se bodo vršila že naznanjena informativna predavanja o Koroški v sedežih sodniških okrajev po vsej Sloveniji. Prirede se tako, da bodo izvršena v vsoj Sloveniji takoj enega tedna in sicer od 27. junija do 4. julija t. l. Tozadevni lepaki in letaki so dotiskani, ter se razpošljajo te dni v posamezni sodniški okrajev v nadaljnje obvestitev korporacij in posameznih društev v dotednem okraju. Prosimo vsa društva, korporacije in posamezni, katerim se odpošljajo lepaki, da jih pravočasno razdele po okolišu svojega okraja in sicer tako, da bodo vsak večji kraj vsa eden lepak. Morata bi bilo najpripravnejše razdeliti jih po županstvih, ozir. župnijskih uradnih ali šolskih vodstvih. Tudi dan predavanja bode že določen tukaj iz ekonomskih razlogov. Posameznim krajevnim faktorjem bode treba preskrbeti le prostor (morda šolo ali kako drugo pripravno dvoranjo) za predavanje ter določiti uro.

Prosimo, da nam gredo vsi v interesu stvari same, na roko. Nadaljnje obvestila sledi.

V Mežici na Koroškem je ponesrečil rudar Hunter z dinamitno patrono, ki je eksplodirala in mu odtrgala na levi roki tri, na desni pa dva prsta. Tudi po obrazu in na trebuhi je zadobil težke poškodbe.

Mariborčani in okoličani 27. t. m. v Rogaško Slatino! Kakor smo že poročali, prirede gojenj in gojenke mariborskega učiteljska dne 27. t. m. ob 11. uri dopoldne velik ljudski koncert v Rogaški Slatini. Nastopilo bo 120 pevcev in pevk. Ta dan je kaj pripraven tudi za Mariborčane in okoličane, da se pridružijo in zlete v prelep Rogaško Slatino. Odhod iz Maribora ob 3. uri zjutraj, povratek zvečer ob 23. uri.

Vpisovanje v pripravljalni razred in I. letnik dvorazredne trgovske šole s pravico javnosti v Mariboru bo 6., 7. in 8. julija t. l. od 9. do 12. ure. V pripravljalni razred se sprejemajo le učenci, ki so dovršili šesti razred ali šesti oddelek ljudske šole ali II. razred srednje šole ali I. razred triletne ozir. II. razred štirilete meščanske šole in so starci vsaj 12 let. Za pripravljalni razred ni sprejemnih izpitov. V prvem letnik se sprejemajo učenci in učenke, ki so dovršili IV. razred srednje šole ali popolno meščansko šolo ali pripravljalni razred dvorazredne trgovske šole in so starci vsaj 14 let. Za te je sprejemnega izpita. Poleg teh se sprejemajo v I. letnik tudi tisti učenci in učenke, ki so dobili v IV. razredu srednje šole v napredku drugi red, ali tisti, ki so dovršili 11. razred srednje šole ali VIII. razred ljudske šole ali predzadnji razred meščanske šole, ako so starci vsaj 14 let in napravijo sprejemni izpit iz slovenščine, nemščine, računstva, geometrije, prirodopisja, zeměpisja in prirodnoslovja. Pri izkušnji se zahteva toliko znanja, kolikor si ga pridobi učenci v pripravljalnem razredu. Vpisovanje v II. letnik se vrši 5. Julija od 9. do 12. ure in začetkom šolskega leta. Vstopnina je 10 krov, prispevek za učila pa 20 krov. K vpisovanju je prineseti krstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Vpisuje se lahko tudi pismen potom. Vsa nadaljnja pojasnila daje ravnateljstvo zavoda.

Porotno sodišče. Pred mariborsko poroto se je zagovarjal zaradi tativine Franc Mlakar, doma iz Trnovega pri Ptaju, ker je ukral posestniku Franju Kocjanu v Slovenjaviški kobilu z opremo in kolesom vred ter jo odkuril na Hrvatko, kjer je pa bil hitro zasačen. Sodišče mu je prisodilo tri leta težke ječe. Pred isto poroto se je tudi zagovarjal Anton Kramberger, doma iz Babincev pri Ljutomeru, ker je kradel konjško opravo, kot vajeti, komate, vrvi in še celo pasjo opremo kjerko, ki je mogel priti do nje ter isto prodal po slepi ceni, le da mu ni bilo treba delati. Za svoje grehe bo delal v ječi pokoro celih dolgih sedem let.

Samostojna in njeni protestni shodi. Samostojna je sklical protestne shode na 27. juniju v Maribor in Brežice. Na teh shodih bi se naj ugovarjalo proti carini in davkom. Na shode vabijo tudi pristaše naše Kmetske zveze. Na protestne shode, katere prireja ta propadajoča stranka, se bo vrlada ravnotako malo oziral, kakor se ne premakne luna, ako v njo laja kužek čeprav celo noč. Pristaši naše Slovenske kmetske zveze nimajo nobenega prostora v tej stranki, katero zadene krijeva, da je ravno ona soškriva velikih davkov. Noben naš prepričan pristaš ne bo šel na shode te stranke, ki ni ganila z mezinenci, ko je prejšnja liberalna in socijaldemokratična vlada nameravala napraviti našemu vernemu slovenskemu ljudstvu protiverski šolski zakon! Zatorej proč od te stranke, ki je pobasala v svoje vrste najbolj zagrize nekštarje in ovaduše versko in narodnozavednih Slovencev ob izbruhu svetovne vojne!

Viničarski shod v Halozah. Dne 20. junija je sklical Zveza viničarjev za Haloz shod, ki se je vršil na Zavrhlu po rani sv. maši. Zborovati smo moral kar zunaj pod milim nebom, ker notri ni bilo prostora. Shoda se je udeležilo veliko viničarjev od vseh strani, mnogo gospodarjev in tudi veliko žen in dekle. Lepa udeležba je bila znamenje, da se viničarji z veliko vnemo zavzemajo za svojo organizacijo, oziroma sploh želijo, da se tudi viničarska organizacija izvede podrobno po vseh Halozah. Tajnik g. Žebot iz Maribora je nadrobno poročal o političnem in gospodarskem položaju, ter o viničarskem vprašanju. Viničarsko vprašanje je postal zelo pereče, posebno v sedanjih razmerah, ko je postal položaj nekaterih viničarjev, posebno tistih, kateri služijo ošabni nemški gospodi, skoraj nevzdržljiv. Združenje viničarjev je potrebna, da skupno storijo kaj v izboljšanje svojega položaja. O organizaciji viničarjev je nakratko poročal vodja delavskega tajništva Feckonja iz Maribora. Shodu je predsedoval viničar F. Ropič. Ustanovila se je viničarska skupina za Zavrh. Za predsednika je bil izvoljen Jugovec Martin, podpredsednik Možina Blaž, tajnik Stranšak Alojz, blagajnik Mlakar Anton. V odboru so bili izvoljeni viničarji iz vseh občin. Zborovanje je trajalo nad dve uri, ter se je lepo mirno končalo z nado viničarjev, da se bo res kaj storilo v izboljšanje njihovega bednega položaja. — Ravnotak viničarski shod bo v nedeljo, 27. junija, po rani sv. maši v Leskovcu in pooldne pri Sv. Trojici v Halozah.

Društvo slovenskih absolventov kmetijskih šol ima dne 29. t. m., ob 10. uri dopoldne pri „Novem svetu“ v Ljubljani svojo glavno skupščino z obširim sporedom. Vabijo se vsi člani, kakor tudi ostali tovarši-absolventi Širne Slovenije, ki še niso člani društva, da se udeleže občnega zборa in se kot zavedni kmetovalci prijavijo k vstopu v društvo, ki ima namen pospeševati strokovne in stanovske koristi svojih članov. Tovariši, pridite vse, da prestejemo naše vrste ter tako tiko manifestiramo za našo stvar in po-

stavimo naše preosnovano društvo na trdno in široko podlogo. Dandanes, ko iščejo vsi stanovi svoj obstoj in dobrobit v združenju, more tudi zaveden in strokovno naobražen kmetovalec korakati z duhom časa naprej. V družbi je moč.

Proti Gospodarski zadruži v Ormožu trosilo razni elementi neresnične vesti po Ormožu in okolici. Potom lažnjih jezikov se imjelo zadruži ugled in zaupanje. Napram tem čast, ugled in zaupanje kraljivim vistem izjavlja ravnateljstvo zadruge, da bo odslej postopalo proti tacemu govorjenju sodnijskim potom.

Tobačna trafika v Rogatcu št. 159 je potom javnega natečaja razpisana do 13. julija 1920. Enotni kosmati dobitek je znašal 6670 K. Položiti se mora, predno se ponudba izroči, 600 K jamščine.

Državna posredovalnica za delo, podružnica Maribor razpošilja vprašalne pole radi velikopotezne organizacije posredovanja vajencev. Vsi oni (Sole, trgovci in obrtniki) katerim so se te pole dostavile, ozir. dopolne, naj jih izpolnjene in podpisane čim prejje vrnejo omenjenemu uradu.

Hudo prizadeta obitelj. Občespoštovalo obitelj Antonia Gselman iz Hotinjevasi pri Slivnici je zadel v kratki dobi udarec za udarcem. Skoro vsa njegova obitelj je zbolela na španski bolezni, oče, mati ter še troje nedoraslih otrok. Kruta bolezen je zahtevala kar dve žrtvi, ugrabila je 6. majnika ugledno, nad vse vzorno mater deseterih otrok, katere je vse vzgojila v strogo verskem in narodnem duhu, a ugrabila je tudi nadebudnega in vzglednega mladeniča Alojzija v evetoči dobi 18 let. Obema svetila večna luč, globo potri obitelji pa naše sožalje!

Delovna obveznost v Bolgariji. Bolgarsko sestranje je sprejelo zakonski predlog, ki določa delovno obveznost za vsakega bolgarskega podanika, to je, vsak državljan, bodisi reven ali imovit, mora opravljati kako delo, torej tudi kapitalisti, ki bi sicer brez vsakega dela živel sami od obresti svojega kapitala. Delovna obveznost je veljavna za oba spola in za vse osebe, ki so delazmožne. Ta zakonski načrt, katerega je že podpisal kralj Boris, je že stopil v veljavo. Tudi za našo državo bi bila slična postava zelo učinkovita in namah bi odklenkalo delamržnim osebam ter tudi osebam, ki se pečajo z nečisto obrtjo.

Kako so volile ženske na Nemškem. Pri zadnjih državnozborskih volitvah na Nemškem se je udeležilo volitev mnogo manj žensk nego moških, dasi je več ženskih, kakor moških volilcev. Tako je volilo v Kolunu 119.263 moških in 110.364 žensk. Samo za Centrum je volilo več žensk nego moških. Posamezne stranke so dobile: Centrum 32.964 moških in 49.154 ženskih glasov, večinski socijalni demokratje 36.295 moških in 24.134 ženskih, nemška ljudska str. 17.768 moških in 15.914 ženskih, neodvisni socijalni demokratje 18.245, oziroma 8973, demokrati 6554 in 4677, krščanska ljudska stranka 4247 in 4660, nemškonacionalna stranka 3190 moških in 3422 ženskih volilnih glasov.

Pravila o lepem vedenju Za učence ljudskih in meščanskih šol sestavil, izdal in založil A. Kosi, šolski ravnatelj v Središču ob Dravi. Natisnila Medjimurska tiskarna. Cena 1.50 K. — Brošurica seznanja učence z glavnimi pravili lepega in dostenjega vedenja. To je posebno zdaj velikega pomena, ko se je vsled vojske tudi med šolsko mladino pojavila precejšnja posurovelost. Knjižico priporočamo učiteljem in učencem ljudskih in meščanskih šol, pa tudi starem šoloobveznih otrok.

Reklamni zavod „Jadranc“, Maribor, Gospodska ulica 44, ima kakor vedno izstavljene raznovrstne umetniške podobe. Posebno lepe slike, ki so na prodaj, opozarjajoč s tem bčinstvo, da si iste ogleda. Sprejmejo se vedno akvareli, pasteli in oljnate slike v brezplačno cenitev, istotako tudi v razstavo in prodajo.

Dopisi.

Murska Sobota. Liberalna notarja v Lendavi in Soboti pošiljata svoje „spise“ o Prekmurju v „Sl. Narod“. Prišla sta v Prekmurje, ker jih drugod ne marajo, mesto da bi delala na to, da bi ljudstvo dobitilo zaupanje do slovenske uprave in bi se zmanjšal vpliv Madžarov, pa izzivata ljudstvo z liberalno agitacijo in ustanovitvijo svobodomiselnega Sokola. Sokol je v Murski Soboti neumesten in nepotreben. Kakor bi bil neumesten in nepotreben nemški Turnverein v Ljubljani. Ker je v članku „Slovenca“ namignil pisec, da si ne bodo pustili Prekmurci mirno dobiti liberalnih izzivanj, zavila po liberalni metodni liberalni pisač te besede in jim podtika za Prekmurje žaliv pomen. Povemo mu, da bodo dali prekmurški Slovenci prav kmalu javno odgovor na napade na g. Klekla, Novine, krščansko kmetsko ljudstvo itd. tako, da bodo liberalni uradniki, Sokoli imeli dovolj. Le vprašajte gg. Streklja in Zavernika, Korže itd., kako je bilo 5. januarja t. l. v Dobravevi dvoran! Za liberalno hujsko liberalnih uradnikov Sokolov in za vse, kar se bo godilo na sokolskem dirintaju, delamo odgovornega civilnega komisarja, kateri naj vendar enkrat pouči uradnike, da treba v Prekmurju ljudstvo pridobivati za državo, ne pa z svobodomiselnim politiko in „farško“ gonjo po receptu Zavernika odbijati in krepiti vpliv Madžarov.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Še le 27. maja, kažkor ste že poročali, smo pokopali pridno članico Dečkiške zveze Franico Paul

ki Ropičovo in Dešnikovo, ki sta te dni zgubili blago mamico Stergarjevo.

Sv. Jurij na Pesnici. V zgornji „Radovički grabi“, ki je mestoma čisto ozka, je na nekaterih krajih nakopičenega dosti lesa: drevesni hlodi, veje, ali šuma čaka na odvoz v strugi, ki je vsled tega ponekod docela zamašena. Dne 14. t. m. je hlapec Franca Hladeja nalagal na takem mestu hlode. Vsled deževja narasla in ob taki oviri malo više zadržana voda pa je tamkaj prodrla ter valila vse seboj in v lipu je bil tudi celi voz sparom konj vred v tem vodnem metežu in konji pobiti, le hlapec se je še mogel rešiti. En drug voznik tam blizu je le s težavo rešil svoje konje.

Sv. Andraž v Slov. goricah. Vendar enkrat! Tako so vskliknili vsi dobromisleči in zavedni Slovenjegorčani, ko se je raznesel glas, da so stopili tihotapcem pošteno na prste. Visoke globe od 500 do 5000 krov in povrh še nekaj dni posta v luknji to mora učinkovati! Oddahnili se smo, saj tem delomržnem ni znan sedma božja prepoved. Zdaj bomo vsaj delavce lažje dobili in bolj zadovoljni bodo ko dozdaj s plačilom. — Poročila sta se zavedni mladenič Jakob Firbas in marljiva vdova Marija Toš. Bog ju blagoslovi in osreči!

Sv. Urban pri Ptiju. Tu še vedno straši neki Strmšek. Ta mož je rojen tu, a sramuje se in zaničuje svoj materin jezik in zato se je priglasil tudi za Avstrijo. Ce si z Marinčevim Ano kako nemškatarsko zaživigata jima nismo nevoščili. Glasno si ti ljudje ne upajo povedati, da zaničujejo naš govor in naš rod. Podobni so prikriti ne lepo duhteci mlaki sredi cvetočega travnika. Dobro je to, da jih vši že poznamo. Oblast opozarjam ponovno na te nemškatarske prikazne.

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Pri nas smo lansko leto ustanovili nadstrankarsko izobraževalno društvo, ki se je v enem letu srečno razvilo v strankarsko liberalno podjetje. Liberalno učiteljstvo vsiljuje kmetskemu ljudstvu cele fare svojo liberalno izobrazbo in brezversko vzgojo. Katoliško misleči farani to brezversko vzgojo odločno odklanjamo. Naši pradedje in očetje so bili vdani katolički veri, tako ostanemo mi in tudi naši otroci! Našo mladino hočemo naprej vzgojevati v katoliških organizacijah kot v katoliškem izobraževalnem društvu in Orlu, koja si tu kmalu ustanovimo.

Hajdina. Dne 1. julija se otvori za osebni promet naša nova železniška postaja. Cas je že res bil, da smo Hajdinčani srečno premagali vse štrajkovec med katerimi je bil prvi in najhujsi Ornig, bivši in sedaj že za nas rajni ptujski župan. Ker so v zadnjem času le preočitno začeli štrajkat še nekateri gozdje in mestu, moramo resnicno povedati, da bi vši vlaki brezbržno pihali mimo naše Hajdine, ako ne bi bil na naši strani minister dr. Korošec. Bog ga živi! Hajdina mu ostane hvaležna.

Fram. Lansko leto smo se čudili, kako je mogoče, da najde streho znani ovaduh in pregnanje rajnega, od nas vseh spoštovanega župnika Muršiča pri grofu Schönbörnu v Sliynici. Pa tem bolj se moramo čuditi letos, da ga more vzeti v svojo hišo človek, na katerega poštenost smo vendar mnogo računali. A dokazalo se je, da ta Framčan brez tega človeka ne more izhajati, ali pa da ga nalašč v jazo dobrih, poštenih občanov zopet vzame na delo. In to še celo v kraj, kjer je uničil vzornega župnika in kristalnočistega narodnjaka Muršiča, v kraj, kjer je tiral z župnikom vred tudi najboljše občane-Slovence pred sodiščem! Cas sicer celi rane, a dokler onega človeka s črno ovaduško dušo ne zadene zaslужena kazenska ovduršča ne moremo trpeti v tem kraju. Gospod, ki ste ga sprejeli pod svojo streho, ali Vam ni znano, kaj je ta izvržek človeštva napravil v naši vasi? Pustite ga, naj gre kot Ahasper po svetu! Naj ga peče vest, da je on tisti, ki je kriv, da počiva naš nikdar pozabni g. župnik Muršič v hladnem grobu! — Framčani.

Celje. Dne 5. t. m. so našli v zapuščeni opekarji v Arjavasi pri Petrovčah umorjeno truplo srbskega lesotruča Vasilija Jovanoviča. Celjski policiji se je posrečilo najti krivca, morilca Walterja Derganca, sina bivšega celjskega ekonoma. Pri morilcu so našli okrog 76.000 K denarja, 20.000 K pa je podaril svojemu dekletu.

Celje. Dne 30. maja se je vršil občni zbor tukajnjega kat. izobraževalnega društva. Izvoljen je bil večinoma stari odbor, predsednik Lasbaher, knjižničar Alt. Omeniti moram, da ne stoji naše društvo na najboljšem stališču. Vzrok, premalo zanimanje članov za društvo. Upamo na boljše. Društvo šteje čez 400 članov. Društvo je priredilo lani in letos sledede igro: Revček Andrejček, Divji lovec, Krivoprisežnik in zaklad. V društvu so skoraj same žene in dekleta in le malo fantov. Člani posegajo najraje po zabavnih knjigah. A tudi poučni delk nudi mnogo koristnega, če se delka hoče poučiti glede gospodinjstva, ali kmetski fant glede naravoslova in zgodovine. Zlasti bi se naj oklepali lepih naukov glede živinoreje, sadjereje itd.

Iz laškega okraja. Že večkrat se je od strani kmetskih staršev izrekla obsodba proti staremu šolskemu zakonu, ki ne pozna razlike med mestom in deželo. Naša stranka je v tem oziru že veliko storila. Najlepše se je to pokazalo na Kranjskem, kjer je naša stranka takrat, ko je imela v deželi odločajoč upliv, sklenila za kmeta kolikor mogoče ugoden šolski zakon. Tudi v bivšem avstrijskem državnem zboru so naši poslanci večkrat predlagali spremembu sedanjega šolskega zakona. Okrajin odbor Kmetske zveze za laški okraj je imel dne 30. maja letos sejo zaupnikov, ne kateri se je med drugim tudi sklenilo zahtevati, naj se uvede na ljudskih šolah, ako to želijo zastop-

niki staršev, poldnevni poduk. Saj je vendar naravnost trpinčenje otrok, da v hribovitih krajih, kjer morajo otroci po par ur do šole, v šoli sedeti od devete dopoldan do treh popoldan. Prepričani smo, da tudi pouk zaradi tega ne bo slabši. Našim poslancem v Jugoslovanskem klubu toplo priporočamo, naj se za stvar zavzamejo. Kmetom pa priporočamo, naj na vseh shodih stavijo zahteve v tem smislu. Od Samostojne pač nimamo mi kmetje v tem oziru nič pričakovati, ker so pri tej stranki večinoma gg. učitelji.

Dol pri Hrastniku. Orlovska slavnost je silno razburila naše liberalce. Posebno sta se trudila naša učitelja Gnuš in Jurko, da bi slavnost preprečila, a brezuspešno. Pristaši naše stranke kot izobraženi ljudje so pustili sokolsko slavnost pri miru, a učitelji ki so za to plačani, da vzgajajo mladino in bi moralis s svojim obnašanjem dajati vzugled mladini in odraslim, pa iz strankarske zagrizenosti nasprostujejo pošteni krščanski organizaciji. Posebno se čudimo na stopu g. Gnuša, ki vodi tukajšjo posojilnico, kačero podpirajo večinoma naši pristaši. Ker Gnuš tako besno nastopa proti krščanski organizaciji, je želja vseh krščanskih kmetov, da se prav kmalu ustanovi pri nas kmetska posojilnica. Gnuš z našim denarjem gospodaril ne bo!

Ljubno v Sav. dolini. Pri nas živi vpokojen žandar Potpetschan, ki ima krčmo, v kateri se mesec za mesecem vrše socialno-demokratični, v zadnjem času celo komunistični shodi. V stari Avstriji je bil Potpetschan nemškutar, ki je pri nas ustanovil veteransko društvo, sedaj pa se je pridružil socialnemu demokratu, ker sovraži vse, kar je slovensko, kar je jugoslovansko. Najbolj goreč njegov pristaš je Lork, kateri je celo načelnik slovenske požarne brambe, pri kateri je na komunistični način „gradil“ stolp gasilnega doma. Mož je nesebičen tako, da poznal le lastni žep in lastno grlo, bližnjega pa le v toliku, kolikor mu to nese. Sramežljivo se štuli v socialdemokratično stranko bivši nemškutar Hardegača, prav glasen socialni demokrat je veliki kmet Filež, ki prav težko čaka, da bi razni nemarnici si razdelili njegovo posestvo. Za Ljubence je nastop te četveroperesne deteljice v veliko zabavo, g. Potpetschan pa je srečen, da more rogoviliti proti Jugoslaviji, zraven pa se škodoželjno muza, da se najde v Ljubnem ljudje, ki v lastno skledo pljuvajo ter njemu v zahvalo za to, da razširja protikmetsko stranko, prav pridno nosijo denar.

Ljubno v Savinjski dolini. Dne 18. junija smo izročili materi zemlji nad vse priljubljenega Janeza Ermenc, p. d. Ledeničarja. Bohaleh je 7 let. Rajni je bil mož na svojem mestu, odločen in kremenit značaj. Svoje katoliško prepršanje je javno kazal, ni se sramoval se potegovali za krščanska načela. Tukajšnji svečeni so izgubili svojega največjega dobrotnika. Po pregrba se je udeležilo veliko ljudi.

Razgled po svetu.

Stavka nižeavstrijskih kmetov. Ker je vlada Avstrije odredila skrajno stroge odredbe glede rekvizicij žita, živine in drugih živil na Nižeavstrijskem, rekvizicije pa izvršujejo volksverovci z vso brezobzirnostjo in ker je nemškemu kmetu znano, da se ne bo nikdar odresel rekvizicij, je zavladalo med tamoznjimi kmeti tako razburjenje, da so sklenili štrajkati na ta način, da bodo obdelovali samo toliko polja, kolikor živil bi rabili za lastno potrebo ter da ne bo oddajali mestom, trgom in industrijskim krajem prav nobenih živil. V razna mesta kot v Horn. Gmünd, Gföll, Zwettl itd. ne prinese nobena kmetica in tudi noben kmet ne mleka, ne jajo, sploh nobenih živil. Kmetsko gibanje in stavke v Avstriji zavzemajo vedno ostrejšo obliko.

Socialdemokratično gospodarstvo v Avstriji. Dunajski in graški listi poročajo, da so socialni demokrati za dobo njihovega neomejenega vladanja v Avstriji nastavili po bolnišnicah in drugih dobodelnih zavodih toliko bolniškega osobja, kot strežnikov, strežnic, uradništva itd. da pride skoro na vsakega bolnika po en bolniški uslužbenec. Ker so ti bolniški uslužbenici bili vzeti iz vrst pristašev socialne demokracije, so umevno takoj upeljali 8 urno delo po bolnišnicah. Avstrijo stane vsak bolnik v bolnišnici 65 kron na dan, plačano pa dobi dnevno samo 18 kron. Gospodarstvo socialne demokracije si je v vseh državah podobno, kakor je podobno jajce jajcu!

Verske zablode v Avstriji. Sedanja avstrijska socialdemokratična, torej protiverska avstrijska vladajo, daje že nekaj mesec državna dovoljenja, da se sinejo katoliško poročeni, ter sodniško ločeni zakonski zopet poročiti. Posledica tega dovoljenja je bila, da so se skoraj vsi katoliško poročeni, toda sodniško ločeni zakonski vnovič poročili. Toda te poroke niso trajale dolgo, v nekaterih slučajih samo dva tedna. Sedaj pa prihajajo kar trumoma k sodiščem in zahtevajo zopet sodniško ločitev njihovih novih zakonov. Samo na Nižje Avstrijskem je bilo v enem mesecu vloženih tritoč izzadnevnih zahtev. To so posledice in grenki sadovi brezverske socialdemokratične vlade in verskih zabolod.

400 letnica lutrovstva. Dne 10. decembra bo preteklo 400 let, od kar je znani katoliški odpadnik menih Martin Luther začal na glavnem trgu v Wittenbergu na Nemškem papeževu pismo, s katerim ga je papež zaradi njegovih krivih naukov in nepokorenosti proti katoliški cerkvi izobčil iz katoliške cerkve. Na mestu, kjer je Luther začel papeževu pismo, so zgradili lutrovsko cerkev. Lutrovci iz Nemčije se že sedaj pripravljajo na slavnost 400 letnice obstoja lutrovstva,

Zidje v češkem parlamentu. Pri državnoborških volitvah na Čehoslovaškem je bilo izvoljenih 19 poslancev. Volili so jih socijalni demokrati. Zidje so dobili tudi 2 ministrska stolca: za pravosodje in za socijalno skrbstvo. Zopet so se pokazale najtejnje vezi med socijalne demokracije in židovstvom. Ali nas hoče tudi v Jugoslaviji socijalna demokracija osrečiti z židovskimi poslanci in ministri?

Francija odprtilla 640 štrajkujočih železničarjev. Vsled zadnje stavke železničarjev je bilo 640 železničarjev odpuščenih iz službe. Odpuščeni železničarji so prosili za potno dovoljenje v Rusijo, kjer bodo baje sprejeti v službo.

Stavka ribičev na Angleškem. Na Angleškem je sklenilo 250.000 ribičev pričeti s 14dnevno stavko, ker jim vlada ni takoj dovolila najnižjo prodajno ceno za ribe, zlasti za slanike.

Zgorelo je 150 angleških zrakoplovov. V mestu Cranves na Angleškem, kjer se je nahajalo 150 pravorstnih angleških zrakoplovov, je izbruhnil požar, kateri je vse zrakoplove uničil v par urah. Skoda znaša več sto milijonov.

Turčija država homatij. V Turčiji so homatije na dnevnem redu. Pred dnevi so bili štirje pristaši Mustave Kemal paše, med njimi dva častnika, radi zarote proti velikemu vezirju pred vojnim ministrstvom obešeni. Odnosaji med velikim vezirjem in generalismom turške armade Mustatu Kemal pašo so skrajno. napeti.

Velike revolucije v Mezopotamiji. Po vsej Mezopotamiji je prišlo do velikih izgredov. Uporna pleme so napadla Telefar, pobila angleške uradnike, ter tudi mnogo prebivalstva. V Mosulu je prišlo do pravcate bitke. 5000 Arabcev je z bombami napadlo mestna poslopja. Zveza Mosul-Bagdad je pretrgana. Slični izgredi so bili v Hamari in v drugih mestih. Močne in dobro oborožene arabske čete so napadle angleške ladje ob Tigrisu, iste oplenile, posadke pole, ladje pa deloma potopile, deloma pa močno poškodovale.

Orlovske vestnike.

Orlovske odseki mariborskega okrožja. Vadički tečaj v smislu zadnje okrožnice orlovske zvezde se vrši 27. in 28. t. m. v Mariboru. Od vsakega odseka naj prideta načelnik in en vadič. Pogoji se tak, kakor pri dosedanjih tečajih. Udeležba je obvezna.

I. slovanski orlovske vestnike v Mariboru.

Tribune, ki se gradijo na Teznu pri Mariboru za telovadod I. slovanskega orlovskega tabora imajo sledeče obsežnosti: slavnostna tribuna (tribuna št. 1) bo dolga 22 m s prostorom za 210 sedežev. Tribune št. 2, 3, 6, 7 bodo dolge vsaka 26 metrov, na vsaki po 418 sedežev. Tribuna št. 8 bo nekoliko manjša in bo imela 338 sedežev. Skupna izmera tribun s sedeži bo torej v dolžosti 148 m s prostorom za 2220 sedežev. Višina posameznih tribun je različna. Tribuni za stojisko boste dve: št. 4 in 5; vsaka bo dolga 95 metrov in bo imela prostora za 2212 stojisk. Skupno bo torej stojisko na tribunah 4424, vseh prostorov na tribunah pa za 6644 gledalcev. Na teh bo prostora za 10 do 15 tisoč gledalcev. Opazljamo, da se bodo vstopnice na tribune v zelo zmanjšanem številu (drugi prostori bodo vse pridržani za goste) začele v kratkem času razprodajati. Cene bodo različne od 50 ali 30 kron navzdol. Ko bo predprodaja vstopnic razglašena, naj pač misli vsak nujno v svojo korist na izrek: kdor prej pride, prej mej.

Prireditve.

Sv. Lovrenc na Drav. polju prirediti v nedeljo, dne 27. junija, popoldne po večernicah dve gledališki predstavi: „Prisiljen stan je zaničevan“ in „Vse naše.“ Med predstavama petje in razne deklamacije.

Dobrna. Bralno društvo prirediti v nedeljo, dne 27. junija, ljudsko igro „Na dan sodbe“ in spevogro „Venčarica.“ — Dne 28. junija, na Vidov dan, je otroška predstava za ljudskošolsko knjižnico. — Dne 29. junija, na praznik, se ta predstava ponovi. Udeležite se v obilnem številu teh domačih naših prireditvev!

Vabilo na občne zbole.

Vabilo na redni občni zbor Hraniluice in posojilnice pri Sv. Štefanu pri Šmarju, ki se vrši 11. julija t. l. ob 4. uri popoldan v hiši g. Fr. Pungeršek. Vspored: 1. Zapisnik zadnjega občnega zabora, 2. Poročilo načelnstva in nadzorstva, 3. Rač. zaključek za leto 1919. 4. Slučajnosti.

Načelnstvo.

Oplotnica. Dne 3. julija 1920 ob 15. uri se vrši v posojilniških prostorih Ljudske posojilnice v Oplotnici občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Odobrenje zaključka za leto 1919. 2. Volitev načelnstva. 3. Volitev nadzorstva. 4. Slučajnosti. Če se ob omenjeni uri ne udeležijo zadostno število zadružnikov, se bode eno pozneje vršili pri vsakem številu.

Načelnstvo.

Mala naznanila.

Razna:

Jurij Juteršnik
silkar in pleskar, Maribor, Branislava ulica 8, se priporoča za izvrševanje vseh v to stroku spadajočih del.

Fant 4 leta star se da na svojega. Povprašati je Vojški trg 8, pri "Adamič" Maribor.

PRVA SLOV. BRIVNICA
Aleksandrova (Tegetthoffova) ul. 22
(preje g. Gredlič)
se slavnemu občinstvu
priporoča. Za točno in
čisto posrežbo jamči

FRAN NOVAK, BRIVEC.

Kupi sei:

**Lastniki gozdov
pozor!**

Kdor želi svoje gozdove, ki so za posekati, predati poštenemu lesnemu trgovcu, naj nasloviti z navedbo velikosti gozda, tozadevne ponudbe na upravo lista.

**Kosti, ščetine,
staro železo, cunje**
kupuje vsako množino po najvišjih cenah.

KAREL SIMA, POLJČANE.

Proda sei:

TRGOVCEM POPUST!

GUMI
za cepljenje utr ter
plašče in cevi
za kolesa se najceneje kupi pri
tyrdki Ign. Vok
Ljubljana,
Sodna ul. 7. 482
TRGOVCEM POPUST!

**Na debelo! Na drobnol!
OBLEKO.**
Priproste in najfinejše. Točno in solidno delo, Dobre blago. Ceneje
kakor kjerkoli, samo pri:
ALOJZIJ ARBEITER, Maribor,
Dravská ulica št. 15, (pri starem mostu).

401

Na prodaj
mlinski kamni za žrmle, dalje
šepi brusni in kosni kamni, cena
po dogovoru. Jožef Planina, Ro-
gatice.

Modra galica
prvovrsna 98-99%, se oddaja
direktar pri

Državni cinkarni
v Celju. 502

BARVA

za obliko prava anilinova zanesljivo dobra črna, modra, zelena, rudočrna, rujava in lila se zoper dobi in sicer: "Brilant" prve vrste 100 zavitkov 200 K., "Mohr" prve vrste 100 zavitkov 120 K. Razpoljila se vsata množina po postoti, ter se pridelejo slovenska navodila. 513

Karel LOIBNER, Celje.

Modro galico
zanesljivo najbolj po najnižji ceni
raspoljila Jesip Jagodič, Celje
št. 15. 512

Prodam repno seme
najboljše kakovosti klg po 14 krom.
Cenj. naročila na P. Starašina,
trgovce, Cirkovce pri Pragerakem.
521

Dva kozolca eden velik
in dobro
ohranjen in eden manjši na prodaj.
Pojasnila daje Posojilnica v Ma-
kolah. 519

!SUKNO!

za moške obleke
in razne manufakturno
blago se dobiva po
znižani ceni pri

Franju Majerju
Maribor, Glavni trg 9.

Prodam manjše posestvo
v ravnom ob cesti
Terči 15a, poštno ležeče, Rogaška
Slatina. 539

42 hl zelo dobrega ljutomer-
čana I. 1919 se po ceni
preda. Koroška ulica 74, Maribor,
527

2 ponošena homota na
event. za zrnje. Meljski breg št.
24, Maribor. 543

Težka krava, breja
se proda. Pintarič, Ruše. 545

ELEKTRON"
Tehnika - elektrotehnika,
Dobavlja vse v to stroko spada-
joče predmete kakor instalacijsko
blago, žarnice, žice it.d. 548

Ljubljana Linhartova ul. 4.

**Večje posestvo na
prodaj**

Proda se lepo večje posestvo v Špitali pri Konjicah, Štajersko, obstoječe iz polja, travnikov, gozda in gospodarskih poslopij. Natančne poizvedbe pri g. Juriju Prah, Sv. Duha-Loče pri Poljčanah. 541

POZOR!

Alojzij Gniušek,

Maribor, Glavni trg 6
prodaja po najnižjih cenah sledenje
kranske vrvarske izdelke iz
pristane konopljine. Konope
(strange) močne in navadne, uzde,
pletene in navad, enanglos, krate
in dolge, vrvi za perilo po 20 in
po 40 m dolge.

**Miši,
podgane,
stenice,
ščurki,**

In vsa golazen mora poginiti, ako
uporabljate moja najbolje preizkuš-
ene in splošno hvaljene sredstva,
kot proti polskim mišim K 8, za
podgane in miši K 8.; za ščurke
K 10.; Posebno močna tinktura
za stenice K 10-
uničevalce moljev K 10.; prašek
proti mrčesom K 6. in 12; masilo
proti ušem pri ljudeh K 5. in K 10.;
masilo za uši pri živini K 6. in
K 10.; prašek za uši v obliki in
perili K 6. in 10.; tinktura proti
mrčesu na sadju in zelenjadi (uničev-
avelj) K 10. Prašek protimra-
vljam K 10. Pošilja po povzetju

**M. Jünker, Petrinjska ul. 3,
121 Zagreb 19.**
Trgovca pri večem odjemu popust.

Službe:

Dva pridna zanesljiva
z 4-5 delavskimi močmi z naj-
boljšimi današnjimi platišči in po-
goji blizu Maribora se sprejmeta,
kje pove upravnštvo tega lista.
511

Išče se poštene 16-17 let-
so dekliso k dre-
ma otrokom, ki bi opravljala
tudi druga hišna dela. Naslov v
upravnštvo. 516

Trgovski učenec

močne postave iz poštene hiše z
dobrim šolskim uspehom in pri-
čevalom se sprejme pri tvrdki
Rudolf Pevec v Mozirju. 531

**Zanesljivtrgovski
pomočnik**

izdele službo v mešano trgovino hot
posl. vodja, skladaličar ali pro-
dajalec. Vstop takoj. Oglasil: Ivan
Sever, Velika Nedelja. 544

Ravno so došle
večje množine blaga iz inozem-
stva, zato razposiljam po celem
kraljest. po zelo nizkih cenah:

Caj	Kavo
Kakao	Riz
Mandeljne	Olije
Čokolado	Milo
Paprike	Bombone
Zafran	Kenjak
Vanilijo	Rum
Rokiče	Silovko
Fige	Slike
Paradižnik	Kremo
Rezine	Sveče
Dišave	Testenine
Limone	Zvezlo
Pomeranče	Galico

Anton Močnik
CELJE, GLAVNI TRG.

Išče se **strojnik**

k motorju (Dieselmotor), kateri
se mora razumeti tudi na jarem
(Vollgatter). Ponudbe spričevali na

Ludovik Kuharčič
v Ormožu.

Istotam se sprejme tudi
en žagar tako tudi

2močnaučenca
za trgovino. 535

**Sprejemem dva
hlapca**

k boljšim konjem. Upoštevajo se
le marljivi, trezni in pošteni de-
lavci. Dobra hrana in plača. V
slučaju sprejema se potni stroški
v Ljubljano povrnejo. Zglasiti se
je v veletrgovini Fran Derenda,
Ljubljana, Emmonska cesta 8. 536

488

PIROL

je izkušeno ubrauljivo sredstvo proti svinjskim
boleznim. 1 steklonica stane K 8-. Dobri se pri

Magdalenski lekarni v Mariboru

446

VABILO na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Pilštanju

registrov zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši v nedeljo dne 27. junija 1920

ob 8. uri zjutraj v uradnih prostorih

na Pilštanju.

SPORED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.

2. Odobrenje računsk. zaključka za l. 1919.

3. Čitanje revizijočih zapisnikov za l. 1916

in 1919.

4. Volitev načelstva ozir. nadzorstva.

5. Slučajnosti.

Odber.

Priporočilo!

Priporočam se za izdelovanje
vseh vrst oblek na mero za
gospode in dečke od pri-
proste do najfinejše vrste

Priporočam tudi svojo veliko
zaloge vseh vrst že gotovih
za gospode in dečke iz svoje
lastne delavnice.

Zagotavljam prav solidno
postrežbo po primernih cenah
in prosim cenjenih naročil.

Z velespoštojanjem

Franc ZVERLIN, Maribor

Aleksandrova cesta 28

539

POZOR!

Priporočam za pred-
stoječe žetev
sledete stroje,

katere imam po primerni ceni v zalogi kot vitle, mlatilnice za ročni ter pogon
na vitel, žitne čistilne mline, grozdne, ter sadne mline s kamnitimi valci,
vinske stiskalnice, slamoreznicce, koruzne robkarje, reporeznicce, travniške
grablje, gnojnične črpalki v dolgosti 3 50 do 4 50 m kakor posebno veliko
zaloge pocinkanih brzoparilnikov v
velikosti 50 do 160 l. — Popravilo
strojev se strokovnjaško izvrši. —
Oskrbim tudi slamorezne nože ter druge
delce. — Priporočam, da si vsak
posestnik pred nakupom strojev ogleda,
katerih ne silim k nakupu. Na dopise
se točno odgovarja. Postrežba solidna

IVAN HAJNY MARIBOR
Aleksandrova cesta 45 nasproti glav. kolodv.

OTVORITEV!

Čast mi je naznaniti cenj. občin-
stvu iz Maribora in okolice, da sem
s 1. junijem t. l. zopet otvoril svojo

**manufakturno
trgovino** v Gospodski ulici št. 11
(niša g. Frangescha).

V upanju, da bom včasih tudi nadalje
upanje svojih cenj. odjemalcev, beležim s od-
členim spoštovanjem

Felix Skrabl.

VINSKE STEKLENICE
kupi po najboljši ceni
Veletrgovina
vina PUGEL & ROSSMANN, MARIBOR, Trg svobode.

Apno! iz Zagorja
ravnekar došlo. — V zalogi tudi razni izdelki
iz cementa
C. PICKL, MARIBOR.
Volksgartenstrasse 27. 484

Rogaška Slatina

Najboljša mineralna voda Tempel vrelec,
namizna voda Styria vrelec, medicinalna
voda Donatski vrelec, medicinalna voda
najmočnejše vrste

Zastopstvo v vseh večjih mestih in krajih.
Dobiva se v vseh prodajalnah in restavracijah.
Pojasnila daje :

Ravnateljstvo Zdravilišča Rogaška Slatina

Gospodarska Zadruga za Prekmurje,
Mursko polje in Slovenske gorice,

P. Z. Z. O. Z.

prodaja: razne manufakture za moške
in ženske obleke, vseh vrst špecerije,
čevlje, usnje deske, stavbeni les

IZJAVA!

Podpisani smo gospoda Josipa Plepele, župnika pri Sv. Emi, ovadili kn. šk. ordinarijatu, da je on eno zadružnico iz Marijine družbe imenoval, da je vdovica po odišlem vrem kaplangu Rakunu, in to celo spriznice. K temu nas je zapeljal g. kaplan Jože Pretnar.

Mi priznamo, da je ta ovadba popolnoma netafeljena in krivična, obžalujemo svoje dejanje, prosimo gosp. župnika za odpuščanje, se mu zahvaljujemo, da je odstopil od nadaljnega sodnega postopanja proti nam in dovoljujemo, da se ta izjava na naše stroške objavi v "Slovenskem Gospodarju", v "Straži" in "Kmetijskem listu".

Vse stroške se zavežemo plačati nerazdelno.
ŠMARJE pri JELŠAH, 15. junija 1920.

Martin Čanžek, l. r.
Terezija Drosenik, l. r.
Marija Mlinarič, l. r.
Ema Kolenc, l. r.
Antonija Stiplošek, l. r.
Ljudmila Mesiček l. r.

VABILO NA OBČNI ZBOR
Hranilnice in posojilnice v Galiciji

ki se bo vršil v nedeljo dne 27. junija takoj po večernicah v šoli s sledečim

DNEVNIM REDOM:

1. Poročilo načelnika in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1919
3. Slučajnosti.

Odbor.

**RESTAVRACIJA
NARODNI DOM
V MARIBORU**
se najlepše pripravlja na obilen obisk.
Hinko KOSIČ, Restavratec.

**Odvetnik Dr. Josip Leshkovar
naznanja, da je svojo pisarno
prenestil
v Sodno ulico št. 12, I. nadstr.**

**Olivno olje, najstnje lit. K 88
Bučno olje, pristno " " 84
Gorilni špirit . . . " " 38
Sladkor v kockah (Würfel)
brez karte. Pšenična moka po
dnerni ceni kakor tudi vsako-
vrstno špecerijsko blago pri-
poroča**

**Leopold Gusel,
Maribor, Koroška cesta 16**

S 1. julijem otvorim svojo odvetniško
pisarno v MARIBORU, Aleksandrova
cesta štev. 18, I. nadstropje.

dr. Alojzij Juven

537 odvetnik 492

OTVORITEV SLAŠČIČARNE!

Naznamjam čenj. občinstva v Mariboru in okoliš, da sem po dolgotrajni vojni zopet otvoril svojo moderno urejeno slaščičarno v Slovenski ulici (Grajska 484 ulica) št. 5. (prej Amon). Vsak dan svečno pecivo in sladolede. — Čenj. naročila za razne srečanosti se točno izvršijo. — Za mnogobrojen obisk se priporoča

ILICH EMAN, SLAŠČIČAR.

Svarilo!

Svarim vsakegar, ki bi raznašal ne-
resnične vesti o moji osebi, oziroma me
sumil nepoštenih dejanj, ker bi sieer z
vsakim obrekovalcem sodnijsko obračunal.
Kdor pa svojo trditev dokaze, temu iz-
plačam takoj 5000 kren.

**Vojtek Hren,
Oplotnica.**

**Žimnata kakor tudi prvovrstna
svilnata mlinska sita**
(pajtili) iz Švice za moko vseh vrst se dobe v trgovini
AUGUST ČADEŽ LJUBLJANA
Kolodvorska ul. 35, naspr. „stare Tišlerjeve gostilne“.

Zahvala.

Potrtim srecem naznajamo bridko izgubo
našega nepozabnega sina in brata

ALOJZIJA GSELMAN

kateri je po kratki in mučni bolezni, previden
s svetotajstvi, v torek dne 8. junija mirno v
Gospodu zaspal. Njegov pogreb se je vršil v
četrtek dne 10. junija dopoldne na pokopališče
v Slinici pri Mariboru. Iskreno se zahvaljujemo
vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, zlasti
č. duhovščini, pevcom, ter požarni brambi iz
Hotinjevasi, kakor tudi vsem drugim, kateri
so dragemu rajnemu izkazali mnogoštvelne
dokaze ljubavi v bolezni in zadnjo čast ob
pogrebu. Priporočamo ga v molitev in blag
spomin!

489 **Žaluječa rodbina Gselman.**
Hotinjevasi pri Slinici, dne 10. junija 1920.

MARIBORSKA ESKOMPTNA BANKA.

HARIBOR, junija 1920.

Vabilo na subskripcijo delnic

Redni občni zbor dne 31. maynika 1920 je sklenil zvišati delniško glavnico od 6 na 10 milijonov kren ter pooblastil upravnemu svetu izdati 10.000 komadov novih delnic po K 400 — nominale pod sledečimi pogoji:

1. Starim delničarjem se zagotovi opcionska pravica na ta način, da pripadejo na pet starih delnic dve novi delnici po kurzu K 700—.

Za izvrševanje opcionske pravice je treba deponirati delnice pri centrali v Mariboru ali pričlenjenih podružnicah v Murski Soboti in Velikovcu.

2. Ostalih 4000 delnic se prepusti po kurzu K 850 — novim delničarjem.

3. Delnice participirajo na čistem dobitku banke od 1. julija 1920.

4. Kurzni dobitek po odbitku stroškov in pristojbin se dodeli rezervnemu zakladu.

5. Kupnino je priprljati polno vplačati. Od tega zneska se povrnejo 5% obresti do 20. junija 1920.

6. Prijave se lahko osebno pri banki v Mariboru in pri njenih podružnicah v Murski Soboti in Velikovcu ali pisменно s priloženo tiskovino v času

od 1. do včetvega 20. junija 1920.

7. Dodelitev delnic si pridrži upravni svet.

492—44

Upravni svet Mariborske eskomptne banke.